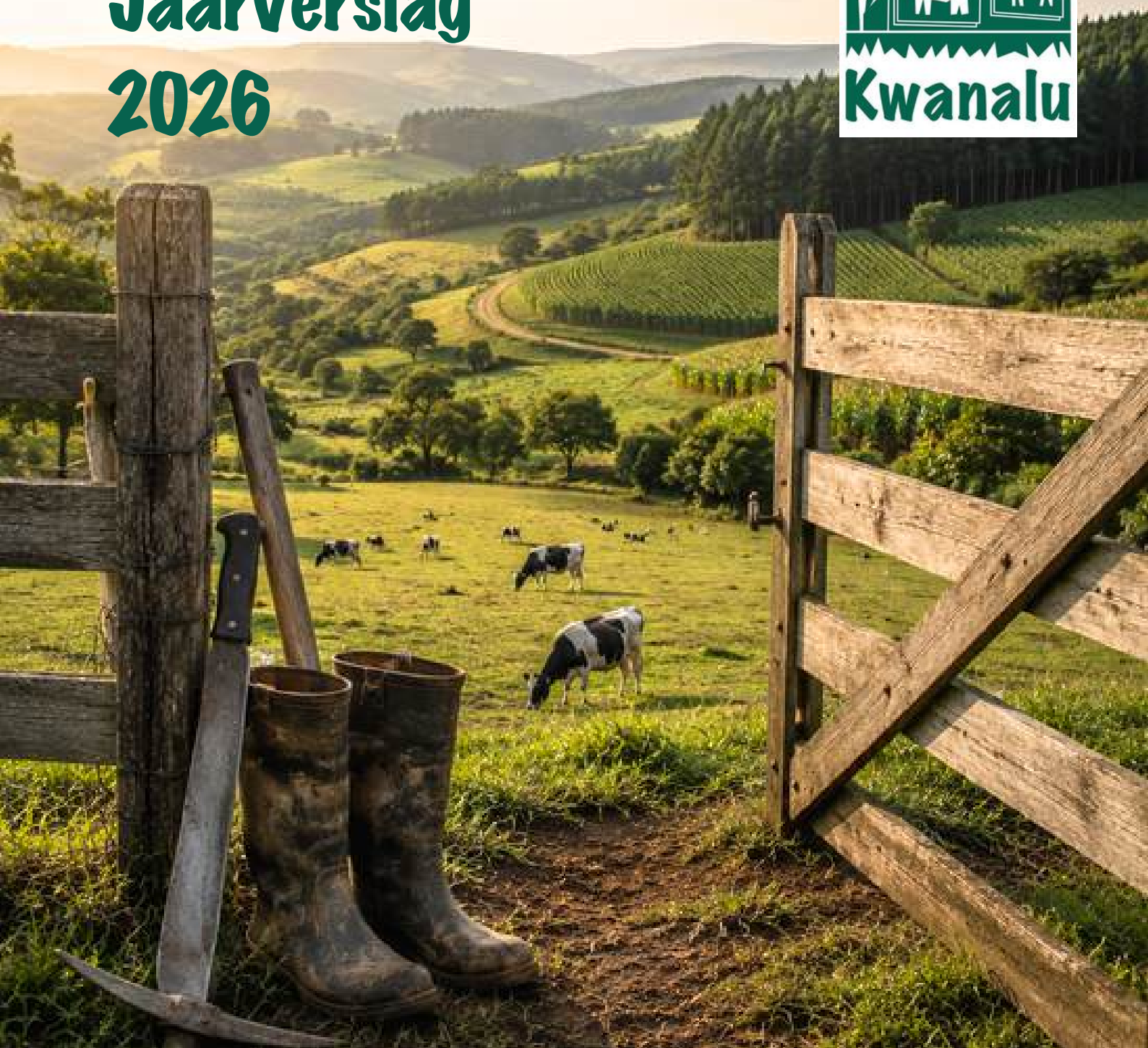

Kwanalu

Jaarverslag

2026

*Kwanalu een stem, een visie.
Lei landbou vorentoe.*

Die strategiese fokus van Kwanalu

is om leierskap te bied
oor landelike en
landbousake. Met die
klem op alle aspekte
rakende ekonomiese
volhoubaarheid,
veiligheid,
risikobestuur, landelike
ontwikkeling en
grondbesit.

87 Alan Paton Laan, Scottsville
Posbus 100123, Scottsville, 3209
Tel: 033 - 342 9393
Kwanalu e-pos: info@kwanalu.co.za
Kwanalu is op WhatsApp
NPO no. 206-043

[Kwanalu Webwerf](#)
[Kwanalu Facebook](#)
[Kwanalu Twitter](#)
[Kwanalu Instagram](#)
[Kwanalu LinkedIn](#)

INHOUDSOPGAWE

- Bladsy 4** Kwanalu President
- Bladsy 11** Verslag van die HUB
- Bladsy 26** Kwanalu sekuriteitslessenaar
- Bladsy 28** Kwanalu se verslag oor
grond en ekonomiese sake
- Bladsy 31** Kwanalu
ontwikkelingslessenaar
- Bladsy 32** Kwanalu openbare
betrekkinge (PR) lessenaar
- Bladsy 35** Kwanalu vroue en jeug in
landlike entrepreneurskap
(WYRE)
- Bladsy 37** KZN Toyota Kwanalu Jong
Boer van die Jaar
- Bladsy 39** SA Rietwerkers
- Bladsy 41** Bosbou Suid-Afrika
- Bladsy 43** Graan SA
- Bladsy 47** KZN Melkprodusente-
organisasie
- Bladsy 49** KZN Pluimvee Instituut
- Bladsy 50** Natal en EG Wolprodusente-
vereniging
- Bladsy 52** SKZN Piesangvereniging
- Bladsy 53** KZN Rooivleisprodusente-
organisasie

Verslag van die president *Deur Peter-John Hassard*

Sonder twyfel was die grootste probleem waarmee veeprodusente vanjaar te kampe het, bek-en-klouseer.

Dit is my voorreg om my verslag as President oor die aktiwiteite, uitdagings en prestasies van die afgelope jaar voor te lê.

Landbou bly een van die mees veerkragtige sektore van ons ekonomie. Elke dag produseer boere regoor KwaZulu-Natal steeds voedsel, vesel en brandstof onder toenemend moeilike omstandighede. Ons werk in 'n omgewing wat gevorm word deur siekte-uitbrake, beleidsonsekerheid, stygende insetkoste, infrastruktuuruitdagings en veranderende regulatoriese vereistes. Tog, ten spyte van hierdie struikelblokke, toon ons boerderygemeenskap steeds vasberadenheid, innovasie en toewyding.

Die afgelope jaar het ons sektor op baie maniere getoets, maar dit het ook die waarde van 'n verenigde landboustem getoon. Kwanalu het toegewyd gebly aan die verteenwoordiging, beskerming en bevordering van die belange van boere regoor KwaZulu-Natal.

Deur die jaar het Kwanalu wyd betrokke geraak by regeringsdepartemente, veeartsenykundiges en belanghebbendes in die bedryf oor die bestuur van bek-en-klouseer. Ons het onvermoeid gewerk om te verseker dat boere se bekommernisse gehoor word en dat praktiese oplossings nagestreef word.

“

Al bly daar uitdagings, is daar vordering gemaak.

Die verklaring van siektebestuursgebiede, die implementering van Artikel 10-beheer, inentingsprogramme, bewegingsbeperkings en voortdurende siektemonitoring het onsekerheid en beduidende finansiële druk vir baie produsente geskep. Boere moes vinnig aanpas by veranderende regulasies terwyl hulle biosekuriteitsstandaarde handhaaf en hul besighede beskerm.

Kwanalu het 'n aktiewe rol gespeel in die fasilitering van kommunikasie tussen owerhede en produsente, en verseker dat lede tydig opdaterings en leiding ontvang het. Ons het gepleit vir wetenskapgebaseerde besluitneming, deursigtigheid in siektebestuur, en praktiese implementeringsmaatreëls wat die realiteite van boere op die grond erken het.

Ontwikkelings gedurende die jaar, insluitend die opheffing van sekere beperkings en belangrike regsuitkomst rakende siektebestuur, verteenwoordig stappe om vertroue in die veesektor te herstel.

Ons sal voortgaan om konstruktief met alle belanghebbendes te skakel om dieregesondheidstelsels te versterk en gereedheid vir toekomstige siekte-uitbrake te verbeter.

Benewens dieregesondheidskwessies het Kwanalu beduidende aandag gegee aan die beskerming van die ekonomiese lewensvatbaarheid van boerderybedrywighede.

Een van die belangrikste suksesse gedurende die jaar het die dieselterugbetalingsstelsel betref. Die dieselkorting bly 'n kritieke meganisme wat landbouproduksie ondersteun en help om stygende bedryfskoste te verreken. Kwanalu het nou saamgewerk met georganiseerde landbou- en nywerheidsvennote om voorstelle teë te staan wat boere negatief sou beïnvloed het. Die behaalde uitkoms verteenwoordig 'n belangrike oorwinning vir landbou en demonstreer die doeltreffendheid van gekoördineerde voorspraak.

Arbeids- en indiensnemingsaangeleenthede het ook gedurende die jaar 'n prominente rol gespeel.

Boere moes navigeer deur veranderinge rakende die Nasionale Minimumloon, COIDA-vereistes, vervoerregulasies, beleid vir buitelandse werkers, en bepalinge oor indiensnemingsgelykheid. Hierdie kwessies het beduidende implikasies vir landboubesighede, veral in 'n arbeidsintensiewe provinsie soos KwaZulu-Natal.

Kwanalu het voortgegaan om leiding en ondersteuning aan lede te bied terwyl dit beleidmakers betrek het oor die praktiese impak van voorgestelde wetgewing en regulatoriese veranderinge. Ons doelwit bly duidelik: om regverdige arbeidspraktyke te bevorder terwyl ons verseker dat boerderyondernemings volhoubaar en mededingend bly.

Grond- en eiendomsregte bly sentrale bekommernisse vir die landbousektor.

Deur die jaar het Kwanalu ontwikkelinge rakende onteieningswetgewing gemonitor en betrokke geraak en voorgestelde wysigings aan die raamwerk vir die voorkoming van onwettige uitsetting en onwettige besetting van grond. Veilige eiendomsregte is fundamenteel vir belegging, voedselproduksie en ekonomiese groei. Ons sal voortgaan om te pleit vir beleide wat sekerheid bied en die belange van grondeienaars beskerm, terwyl ons betekenisvolle landbou-ontwikkeling ondersteun.

Watersekuriteit en omgewingsregulering het toenemend belangrike oorwegings vir alle boere geword.

Kwanalu het aktief betrokke geraak by vereistes vir watergebruikregistrasie, voorgestelde regulasies van die Nasionale Waterwet, en verskeie omgewingsnakomingsaangeleenthede. Water is die lewensaar van landbou, en dit is noodsaaklik dat regulatoriese raamwerke beide omgewingsvolhoubaarheid en landbouproduktiwiteit ondersteun.

“

Ek wil ons lede bedank vir hul voortgesette ondersteuning en deelname.

Net so weerspieël ons werk oor afvalbestuursinisiatiewe die landbou se verbintenis tot verantwoordelike omgewingsbestuur. Boere verstaan beter as die meeste dat die toekoms van landbou afhang van die verantwoordelike bestuur van ons natuurlike hulpbronne.

Infrastruktuur bly een van die grootste uitdagings wat landelike gemeenskappe in die gesig staar.

Lede het herhaaldelik kommer uitgespreek oor agteruitgaande padnetwerke, stygende vervoerkoste, en die impak van swak infrastruktuur op marktoegang en plaasbedrywigheide. Kwanalu het provinsiale owerhede oor hierdie kwessies betrek en bly pleit vir groter beleggings in landelike infrastruktuur.

Elektrisiteit bly 'n ander gebied van kommer. Ons betrokkenheid by

Eskom rakende landelike tariewe en provinsiale samewerking het daarop gemik om te verseker dat die behoeftes van landbouprodusente in beplannings- en tariefbesluite erken word. Betroubare en bekostigbare elektrisiteit is noodsaaklik vir besproeiing, verwerking, berging en baie ander landbou-aktiwiteite.

Ten spyte van hierdie uitdagings is daar baie om te vier.

Een van die hoogtepunte van ons jaar was die voortgesette sukses van die KZN Toyota Kwanalu Jong van die Jaar-kompetisie. Hierdie inisiatief toon die uitsonderlike talent, innovasie en toewyding van jong landbouleiers binne ons provinsie.

Die deelnemers aan hierdie kompetisie herinner ons daaraan dat die toekoms van ons sektor in bekwame hande is.

“

Die toekoms van landbou hang af van die aantrek en ondersteuning van die volgende generasie boere.

Hul toewyding aan uitnemendheid, volhoubaarheid en innovasie gee vertroue dat landbou vir geslagte sal bly floreer.

Soos ons oor die jaar terugkyk, is dit belangrik om die vennootskappe te erken wat Kwanalu in staat stel om sy mandaat na te kom.

Ek wil ons lede bedank vir hul voortgesette ondersteuning end deelname. Ek bedank ons kommoditeitsorganisasies, plaaslike landbouverenigings, borge en nywerheidsvennote vir hul samewerking en toewyding.

Ek wil graag 'n spesiale dankie uitspreek aan ons kommoditeitsorganisasies vir hul voortdurende ondersteuning en toewyding aan die landbousektor.

Ek wil ook spesiale vermelding maak van Angus van die RPO en Sandra van die MPO. Angus het onvermoeid op die voorpunt van die stryd teen Bek-en-klouseer (FMD) gewerk, terwyl Sandra onwrikbaar was in haar toewyding om boere deur hierdie uitdagende tydperk te ondersteun. Soms is julle albei onregverdig behandel, maar julle het standvastig gebly en nooit opgegee nie. Namens die boere van KwaZulu-Natal, dankie vir julle harde werk, veerkragtigheid en deursettingsvermoë.

Ek erken ook die konstruktiewe betrokkenheid wat ons deur die jaar

met verskeie regeringsdepartemente en amptenare gehad het. Al stem ons nie altyd oor elke kwessie saam nie, bly oop dialoog noodsaaklik om praktiese oplossings te vind wat beide landbou-ontwikkeling en die breër openbare belang ondersteun.

Ek wil my waardering uitspreek teenoor die Kwanalu Raad, uitvoerende komitee en personeel vir hul toewyding en professionaliteit. Hul toewyding verseker dat ons organisasie voortgaan om effektiewe verteenwoordiging en diens aan lede regoor die provinsie te bied.

Ons is gelukkig om 'n jong en bekwame Raad te hê wat Kwanalu sal voortgaan om vorentoe te neem.

Ek moedig ons boere aan om aktief betrokke te bly by die organisasie en om te verseker dat sterk kandidate genomineer word om vakante Raadsposisies te vul. Die toekomstige krag van Kwanalu hang af van toegewyde individue wat bereid is om te dien en te lei.

Aan ons personeel – Sandy, Delyse, Rita, Freddie en John – dankie vir alles wat julle doen. Met so 'n klein maar toegewyde span het ons meer bereik as baie ander provinsies. Jou toewyding, professionaliteit en bereidwilligheid om die ekstra myl te loop, word diep waardeer.

Ek wil graag van hierdie geleentheid gebruik maak om 'n spesiale dank aan Sandy uit te spreek vir haar onwrikbare ondersteuning deur my termyn as President. Jou toewyding, leiding en ondersteuning het 'n beduidende rol gespeel om my te help om hierdie verantwoordelikheid na te kom.

Laastens, dit sou nalatig van my wees om nie my familie, en veral my vrou, Carika, te bedank nie. Dankie dat jy by my gestaan het deur beide die uitdagende en lonende tye, dat jy na ontelbare ure se vergaderings geluister het – veral omdat ons 'n kantoor deel – en dat jy altyd die positiewe gevind het wanneer dinge nie goed gegaan het nie. Jou geduld, aanmoediging en ondersteuning het meer beteken as wat woorde kan uitdruk.

Een van my grootste bekommernisse is die groeiende neiging van individue om weg te beweeg van georganiseerde landbou. Oor die afgelope 15 jaar het ek die voorreg gehad om as Adviesraadslid, Raadslid, en mees onlangs, President van Kwanalu, te dien. Gedurende daardie tyd het ek eerstehands die belangrike rol gesien wat Kwanalu gespeel het in die verteenwoordiging van boere se belange en die beïnvloeding van besluite op regeringsvlak.

“

**Nou, meer as ooit,
is dit tyd vir boere
om aktief betrokke
te raak by
georganiseerde
landbou.**

Sonder sterk boereverenigings, kommoditeitsorganisasies en 'n landbou-unie soos Kwanalu, sal ons vermoë om beleid te beïnvloed, ons belange te beskerm en die toekoms van landbou te vorm, aansienlik verminder word. Saam is ons kollektiewe stem baie sterker as enige individuele stem ooit kan wees.

As ons vorentoe kyk, weet ons dat uitdagings sal voortduur.

Siektebestuur, infrastruktuurbeperkings, regulatoriese nakoming, stygende koste en beleidsonsekerheid sal belangrike kwessies bly. Die veerkragtigheid van ons boerderygemeenskap is egter herhaaldelik deur ons geskiedenis heen getoon.

Landbou het nog altyd optimisme vereis. Elke plantseisoen, elke teelseisoen, en elke beleggingsbesluit weerspieël 'n geloof in die toekoms.

As boere verstaan ons dat sukses gebou word deur volharding, aanpassing en langtermynverbintenis.

Kwanalu sal steeds 'n sterk en geloofwaardige stem vir landbou in KwaZulu-Natal wees. Ons sal voortgaan om beleidmakers te betrek, ons lede te ondersteun, die belange van landbou te verdedig, en die groei en volhoubaarheid van ons sektor te bevorder.

Dankie vir julle toewyding aan landbou, dankie vir julle ondersteuning van Kwanalu, en dankie vir die belangrike rol wat elkeen van julle speel om ons provinsie en ons land te voed.

“

Saam kan ons verseker dat landbou 'n hoeksteen van die provinsiale ekonomie bly, 'n bron van voedselveiligheid en 'n fondament vir landelike ontwikkeling.

Verslag van die HUB

Deur Sandy La Marque

Die tydperk wat hersien word, was beide uitdagend en bepalend vir Kwanalu. Deur hierdie verslag sal lede 'n aantal belangrike bekommernisse wat landbou raak, opmerk. Net so belangrik is egter dat Kwanalu ingelig gebly het, proaktief en ten volle betrokke gebly het om elke kwessie wat ons lede raak, aan te spreek en oplossings te vind.

Oor die afgelope drie maande alleen het Kwanalu meer as 34 verenigings besoeke onderneem, tesame met ontelbare telefoongesprekke, WhatsApp-besprekings en e-pos-betrokkenhede. Hierdie vlak van interaksie demonstreer die sterkte van ons ledeplatform en verseker dat bekommernisse, voorstelle en oplossings direk van diegene wat ons verteenwoordig gehoor word.

Ons Ledekongres bied steeds duidelike mandaat oor ses strategiese fokusareas:

- Kommersiële en Ekonomiese Sake (insluitend infrastruktuur, paaie, Eskom en munisipale tariewe)
- Landbou-ontwikkeling en Grond (insluitend die beskerming van privaat eiendomsregte, grondhervorming en volhoubare ontwikkeling)

- Veiligheid en sekuriteit
- Natuurlike Hulpbronne (insluitend water en mynbou)
- Arbeid en Indiensneming
- Kommunikasie en Sektorbeeld

Kwanalu het duidelike beleidsposisies oor elk van hierdie fokusareas ingeneem en bly onwrikbaar in sy verbintenis tot die beskerming van die Suid-Afrikaanse Grondwet en die regte wat dit waarborg.

“

Elke saak wat geopper word, ontvang 'n dinamiese, veelsydige reaksie terwyl ons die beste moontlike uitkomst vir ons lede nastreef.

Die verspreiding van Bek- en Klouseer (FMD) oor KwaZulu-Natal en verder het 'n verwoestende impak op landbou gehad. Vir baie jare het Kwanalu gepleit vir betekenisvolle beleidsintervensies en het konsekwent leiding geneem van sy geaffilieerde kommoditeitsorganisasies—die erkende bedryfskenners, wat rooivleis, suiwel, varkvlies, skape en wol, en wild verteenwoordig.

As 'n algemene landbou-organisasie het ons benadering konsultatief, ondersteunend en inklusief gebly, wat verseker dat alle sektore saamwerk na gemeenskaplike oplossings. Gedurende hierdie krisis het Kwanalu stewig deur sy bestuurspilare gelei, en verseker dat elke besluit strategies oorweeg en verantwoordelik bestuur word. Talle Raadsvergaderings en belanghebbendesbetrokkenhede is gehou om ons strategie en die rol wat ons speel in die ondersteuning van die vee-, suiwel- en wild voortdurend te evalueer.

Kwanalu word steeds erken as 'n gerespekteerde en invloedryke leier in die hantering van FMD. Ongelukkig is die verspreiding van die siekte vererger deur sistemiese mislukkings binne die staat, swak aanspreeklikheid en oneffektiewe siektebestuur.

Dit is verder bemoeilik deur die vinnige verspreiding van verkeerde inligting op sosiale media, waar

ongeverifieerde en dikwels onverantwoordelike kommentaar gekoördineerde pogings ondermyn het.

Alhoewel litigasie steeds 'n opsie is en nooit uitgesluit is nie, het uitgebreide regsconsultasie bevraagteken of die nastreef van regstappe teen 'n onderbefondsde, maar finansieel onbeperkte departement die dringende uitkomst sou lewer. Lede en verenigings bly verdeeld oor hierdie benadering.

Kwanalu neem steeds aan elke relevante forum deel en verseker dat lede se bekommernisse geopper word, praktiese oplossings voorgestel word en die regering aanspreeklik gehou word. Soos altyd word geverifieerde inligting verantwoordelik en vinnig aan lede oorgedra.

Ons voorspraak het op verskeie prioriteitsareas gefokus, insluitend:

- Entstofbeskikbaarheid, voorsiening en uitrol
- Prioritisering van KwaZulu-Natal
- Identifisering van siektebrandpunte en kwesbare nywerhede
- Verbeterde siektebestuursprotokolle
- Administratiewe en wetgewende hervormings
- Litigasie-opsies
- De-gazetting van die Siektebestuursgebied (DMA)
- Verbeterde diagnostiese vermoë
- Magtiging van privaat veeartse om in te ent
- 'n Nasionale elektroniese permitstelsel
- Verbeterde bewegingsbeheerstelsels
- WOAHS-siektestatus
- FMD-vrye kompartementalisering
- Verpligte naspeurbaarheid
- Handelsimplikasies
- Ekonomiese impakvermindering
- Rampbestuursverklaring

Terwyl FMD steeds die provinsie beïnvloed, bly Kwanalu en sy kommoditeitsfiliale aan die voorpunt van die bedryfsleierskap. Die finansiële impak was ernstig, met sommige lede wat gedwing is om hul plase te verkoop. Kwanalu het ook lidmaatskapverliese en verminderde intekeninkomste ervaar as gevolg daarvan.

Om lede te help, het Kwanalu nou saamgewerk met munisipaliteite om eiendomsbelastingverligting en beleide te ontwikkel wat die finansiële impak van FMD op geraakte landboubesighede erken.

Indiensneming bly 'n kritieke prioriteit vir landbou binne die provinsie. Gedurende die verslagtydperk het Kwanalu sy voorspraakpogings verskerp en praktiese ingrypings gesoek om voortgesette arbeidsuitdagings aan te spreek. Alhoewel vordering stadiger as verlang was, is bemoedigende ontwikkelings behaal.

Ons betrokkenhede het gefokus op:

- Korttermyn verligtingsmaatreëls, insluitend moratoriums en amnestieë
- Landbousektor-spesifieke visums
- Verifikasie van korporatiewe visums
- Satellietimmigrasiekantore
- Naturalisasiepaaie vir buitelandse werkers
- Aanspreek van administratiewe ondoeltreffendhede

Dit bly 'n voortdurende prioriteit.

Padinfrastruktuur het een van die mees gereeld geopperde bekommernisse deur lede geword. In reaksie hierop het Kwanalu 'n gefokusde intervensieprogram geïmplementeer wat vergaderings met elke streekdepartement van Vervoer Direkteur ingesluit het, 'n omvattende provinsiale paaiedatabasis opgestel het, en deurlopende betrokkenheid met amptenare en relevante belanghebbendes gehandhaaf het.

Lede-inskrywings skets 'n ontstellende prentjie:

- Vier en vyftig paaie geklassifiseer as volledige rampe
- Tussen agt en twaalf vasgeloopte kontrakte
- Volledige verwerping van instandhouding op talle paaie
- Min of geen reaksie van amptenare nie, dikwels met verwysing na onvoldoende hulpbronne

Na voortgesette onaktiwiteit deur die Departement van Vervoer, het Kwanalu 'n provinsiale werkswinkel byeengeroep om regsopsies te ondersoek. Hierdie het ingesluit:

- 'n Provinsiale klasaksie rakende geïdentifiseerde paaie;
- Hoftoesig oor sistemiese dienslewingsfoute; en
- Ander strategiese regsintervensies.

Verskeie verenigings oorweeg nou hul voorkeurkoers. Kwanalu is gereed om hierdie prosesse te fasiliteer en, waar toepaslik, as amicus curiae (Vriend van die Hof) op te tree.

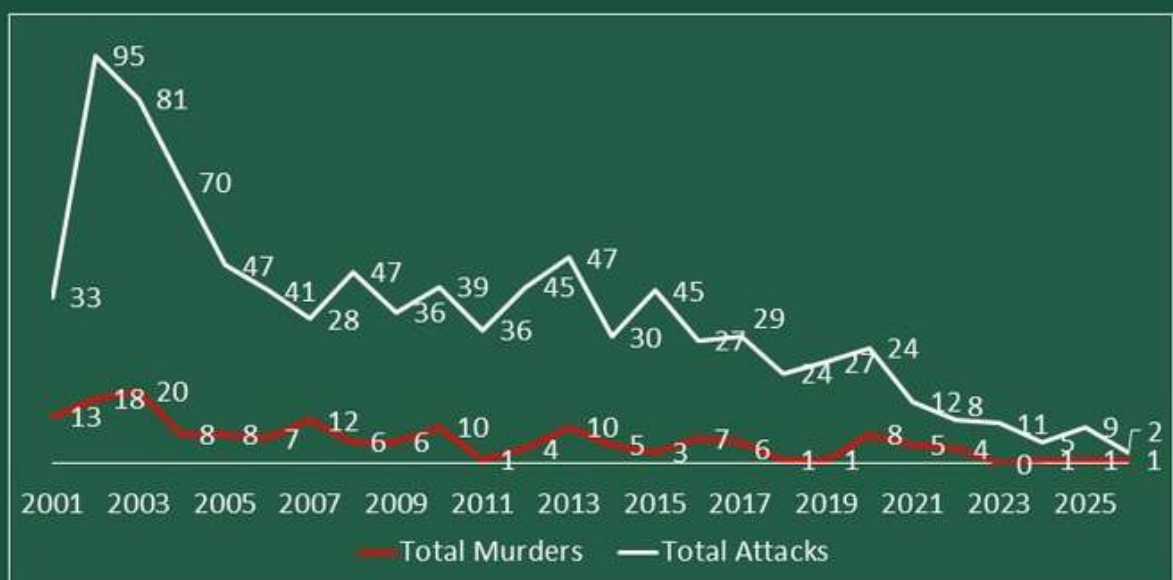
Waterbestuur ontwikkel steeds vinnig deur wetgewende, beleids- en implementeringsveranderinge. Kwanalu het proaktief gebly en goed ingeligte insette oor alle regeringsvlakke gelewer. Sterk werkverhoudings met relevante owerhede het die reaksie op sleutellede se bekommernisse aansienlik verbeter.

Kwanalu se betrokkenheid by Eskom lewer steeds tasbare voordele vir lede. Deur gevestigde eskalasiemeganismes en deurlopende samewerking is talle elektrisiteitsvoorsieningsuitdagings suksesvol opgelos. Gedurende die verslagtydperk is verskeie werksessies ook gehou om sleutelkwessies aan te spreek en samewerking te versterk.

Veiligheid en sekuriteit bly een van Kwanalu se grootste prestasies en 'n bepalende leierskapsgebied. Ons werk in hierdie ruimte lewer steeds resultate wat elders in die land ongeëwenaard is.

Elke gerapporteerde plaasaanval en plaasmoord word ondersoek, met Kwanalu wat aktief bydra om te verseker dat die regstaat gehandhaaf word. Ons intelligensienetwerke, verhoudings met wetstoepassing en ingeligte intervensies bied direkte en indirekte voordele aan elke lid.

Kwanalu
Farm Attacks & Murders 2002-2026 (June)

Note: Deriving primary income from agriculture.
Murder is counted as 1 case for each victim

Kwanalu se standpunt oor grondhervorming bly stewig gelei deur mandate wat van lede ontvang word. Vroeër vanjaar het ons opdatering oor onteiening hierdie standpunt bevestig. Ons bly waaksaam, wettig betrokke en ten volle toegewyd aan die verdediging van ons lede se grondwetlike eiendomsregte. Ons sal voortgaan om namens lede te pleit, te lobby en in te gryp, maar ons sal nie die grondwetlike regte van diegene wat ons verteenwoordig kompromitteer of wegonderhandel nie.

'n Visuele opsomming elders in hierdie verslag illustreer voorbeelde van die merkwaardige volume beleids- en regulatoriese voorleggings wat deur Kwanalu gedurende die verslagtydperk gemaak is.

Die omvang van hierdie werk toon duidelik die kritieke rol wat Kwanalu steeds speel in die beskerming en bevordering van die belange van landbou in KwaZulu-Natal.

My opregte dank gaan aan die Kwanalu Raad vir hul standvastige leierskap gedurende 'n uiters veeleisende tydperk.

Ek betuig ook my waardering aan ons toegewyde personeel – Freddie, Delyse, Rita, John en ons projekspan Kathy, Kwanele, Ayanda en Nkosi – wat konsekwent bo en behalwe gaan, dikwels sonder erkenning.

“

Die vraag,

"Wat doen Kwanalu vir my?"

word die beste beantwoord deur te besin oor die gesamentlike impak van die werk wat in hierdie verslag uiteengesit word.

Laastens wil ek spesiale hulde bring aan ons President, PJ (Peter John Hassard). PJ was 'n uitsonderlike leier, 'n egte, en 'n onwrikbare voorstander van ons lede. Sy integriteit, nederigheid en bereidwilligheid om te luister het hom die respek besorg van almal wat die voorreg gehad het om saam met hom te werk.

PJ, dankie vir jou toewyding, jou leierskap en jou diens aan Kwanalu. Jou bydrae het 'n blywende verskil gemaak, en ons is opreg dankbaar.

Wie is Kwanalu?

- Kwanalu is 'n outonome, nie-regerings, nie-winsgewende, vrywillige organisasie van boere en landelike inwoners wat saamwerk om hulle probleme te ontleed en optrede formuleer om genoemde probleme op te los.
- Kwanalu glo dat eiendomsregte en persoonlike vryheid deur Suid-Afrika se grondwet gewaarborg word en noodsaaklik is vir algemene welstand en dat sodanige vryheid beskerm moet word.
- Ons glo dat ekonomiese vooruitgang ten beste in 'n vrye mark stelsel bekom word.
- Kwanalu streef na algemene welvaart van alle aspekte van boerdery- en landelike lewe deur ekonomiese geleenthede, beskerming van regte, maatskaplike vooruitgang en verbetering van opvoeding.
- Kwanalu verlang veilige en beskermde landelike gemeenskappe deur die versterking van die landelike ekonomie deur werkskepping weens verandering van ingesteldheid, entrepreneurskap, mentorskap en groeppvorming.
- Kwanalu sal pleidooie lewer vir familieboerderye, landbou- en plaasbesighede, landelike grondeienaars en hulle gemeenskappe deur voorspraak, leierskap, opvoeding, samewerking, deursigtigheid, aanspreeklikheid en wetgewing.

Kwanalu oorkoepelende beginsels:

Drukuitoefening	Wetlik	Sterk
Invloed	Ekonomies	Voorspraak
Gesprek	Feite gebaseerd	Inklusiwiteit
Betrokkenheid van rolspelers	Lid-gedrewe	Verteenwoordiger
Polities bewus, onpartydig	Eties	Pro-besigheid
Verteenwoordig ons lede	Beskerm	Waarde toevoeg
Volhoubare winsgewende landelike landbougemeenskappe	Leierskap	Kommunikasie

“

**Georganiseerde
landbou verander
individuele
uitdagings in
kiolektiewe
aksie.**

Ons heg waarde aan...

- **Integriteit:** Die handhawing van die hoogste standarde, eerlikheid, aanspreeklikheid en moraliteit.
- **Invloed:** Die bevordering van 'n geloofwaardige, relevante, polities onpartydige en maatskaplike veranderingsagenda namens familieboerderye, boerderybesighede, landelike grondeienaars en hulle gemeenskappe.
- **Leierskap:** Inspireer en bemagtig huidige en toekomstige landbou- en landelike gemeenskapsleiers.
- **Rentmeesterskap:** Verantwoordelike en respekvolle gebruik en sorg vir alle hulpbronne – menslik, natuurlik en finansieel.
- **Inklusiwiteit:** Sien toe dat almal welkom is in Kwanalu en na waarde geag word en alle lede word regverdig verteenwoordig in beleid en samelewing.
- **Deursigtigheid:** Om duidelik, eerlik en op die man af te wees in ons woorde, prosesse en dade.
- **Professionele beeld:** om modern en vooruitstrewend te wees.
- **Ingelig:** om wetlik, ekonomies en feitelik gesond te wees in alle aktiwiteite

Kwanalu

neem 'n sterk, duidelik geartikuleerde beleidsposisie in en sal nie die beskerming van die SA Grondwet en ons regte daarin vervat, kompromitteer of daarvan afwyk nie.

1. Kommersiële en ekonomiese posisie (bv. paaie, Eskom, belasting ens.)

- Winsgewende en volhoubare ekonomiese omgewing
- Toepaslike beleide vir finansies, dienslewering en samewerking
- Voldoende infrastruktuur
 - - Pad en spoor
 - - Energie (elektrisiteit, brandstof)
 - - Kommunikasienetwerke
- Toepassing van billike en regverdige munisipale eiendomsbelasting (Kwanalu ondersteun belegging in infrastruktuur en vir sodanige belegging om doeltreffend en koste-effektief te wees. (Dit word egter gebalanseer deur die behoefte dat grondeienaars wat infrastruktuur huisves, billik vergoed moet word vir verlies van eiendom of 'n aantasting van hul eiendomsregte.)

2. Grond en landbouontwikkelingsposisie (beskerm privaat eiendomsregte, grondhervorming, volhoubare ontwikkeling, ens.)

- Onaantasbare eiendomsregte
- Vrye mark beginsels
- Statutêre meganismes om onwettige okkupasie en die ondermyning van eiendomsreg te voorkom.
- Verantwoordbare, deursigtige en naatlose grondhervormingsprosesse insluitend onder andere private nedersetting, restitusie, huurarbeiders en okkupeerders.

3. Veiligheid en sekuriteit posisie

- Handhaaf die oppergesag van die reg vir 'n veilige, regverdige en billike samelewing
- 'n Geïntegreerde wetstoepassingstrategie
- Doeltreffende wetstoepassing en polisiëring
- Skep veilige en beskermde landelike gemeenskappe deur ekonomiese belegging, entrepreneurskap, werkskepping, mentorskap en groepvorming.

4. Natuurlike hulpbronposisie

- Volhoubare en billike gebruik van natuurlike hulpbronne (Water, minerale ens.)
- Beskerm ons natuurlike hulpbronne (produktiewe landbougrond, water, ens.)

5. Arbeids- en indiensnemingsposisie

- Billike beleid wat arbeid en indiensneming beïnvloed.
- Bevorder nakoming van arbeids- en verwante wetgewing.

6. Openbare betrekkinge, sektorbeeld en kommunikasie posisie

- Verhoog en posisioneer Kwanalu as 'n denkleier onder sleutelgehore.
- Drukuitoefening beïnvloed en verteenwoordig die sienings van lede deur die goeie gebruik van geloofwaardige inligting.
- Om die erkende woordvoerder in KwaZulu-Natal oor landbou- en landelike kwessies te wees.

Gevolgtrekking

Kwanalu se strategiese fokus is om leierskap met betrekking tot landelike en landboukwessies te verskaf, met die klem op alle aspekte wat verband hou met ekonomiese volhoubaarheid, sekuriteit, risikobestuur, landelike ontwikkeling en grondbesit.

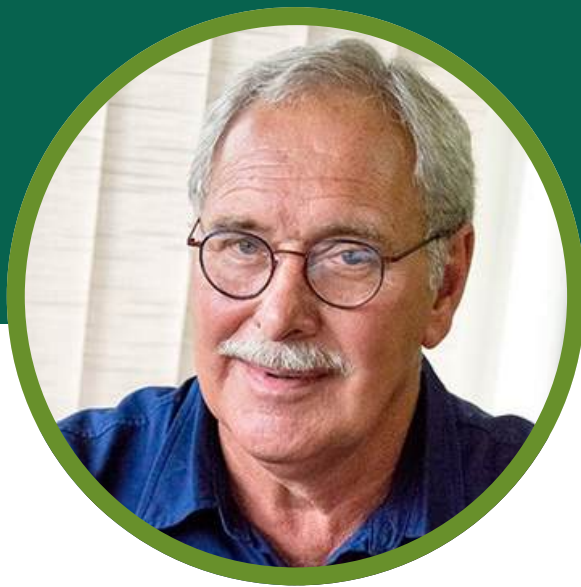
2025/26 Beleid- en Regulatoriese Voorleggings

Onderwerp	Instelling	Tipe	Year
Rouwaterprysstrategie (2024)	Departement van Water en Sanitasie	Nasionale beleidsanalise	2022-2024, toegepas in 2026
WRM Tariefindiening (PUCMA)	Departement van Water en Sanitasie / PUCMA	Formele regulatoriese indiening	2025 & 2026 aan die gang
Waterhulpbroninfrastruktuurh effings	Departement van Water en Sanitasie / PUCMA	Formele regulatoriese indiening	2025 & 2026 aan die gang
Wysigingswetsontwerp oor Waterdienste	Departement van Water en Sanitasie	Formele regulatoriese indiening	2026
Nasionale Waterwet Wysigingswetsontwerp	Departement van Water en Sanitasie	Formele regulatoriese indiening	Deurlopend - 2026
Hervorming van waterbestuur en CMA-stigting	Departement van Water en Sanitasie	Interne lobby-analise	2025/26
Openbare/private toewysing van waterbestuurskoste	Departement van Water en Sanitasie	Interne lobby-analise	2025/26
WRC openbare-goede-befondsingsmetodologie	Waternavorsingskommissie	Navorsing wat beleid informeer	2022 in verhouding tot jaarlikse pryse.
CMA-bestuur en raadsverteenvoording	PUCMA / DWS	Interne lobby-analise	2025/26
Water User Association bestuur	DWS	Interne lobby-analise	Deurlopend - 2026
Regulasies op die Wet op Beskerming en Ontwikkeling van Landbougrond (PDALA)	Departement van Landbou	Formele regulatoriese indiening	2026
PDALA-implementeringswerkswinkel	Departement van Landbou	Beleidsbetrokkenheid	2026
PIE-wysigingswetsontwerp	Departement van Justisie	Formele wetgewende voorlegging	2026
Implementering van die Grondhofwet	Grondhof	Aanbieding/beleidsbetrokkenheid	2025/26
Arbeidshuurhervorming	Departement van Grondhervorming	Aanbieding/beleidsbetrokkenheid	2025/26

Onderwerp	Instelling	Tipe	Year
Munisipale tariewe verligting vir rampbestuursgebiede	Munisipaliteite / Depar Koöperatiewe Bestuur	Plaaslike regeringslobbywerk	2025 & 2026
Nasionale Minimumloon-hersiening	Nasionale Minimumloonkommissie	Formele regulatoriese indiening	2026
Nasionale Minimumloon-eskalasie	Nasionale Regering	Lobbywerk	2026
Eskom landbou-toevoerprioriteit	Eskom	Nasionale lobbywerk	2025/26
Sonbankwese en netwerkgekoppelde tariefhervorming	Eskom / Nasionale Energiereguleerder van Suid-Afrika	Indiening aan AgriSA vir betrokkenheid by Eskom & Nersa	2025/26
Ruraflex-tariefkwessies	Nasionale Energiereguleerder van Suid-Afrika / AgriSA	Indiening aan AgriSA vir betrokkenheid by Eskom & Nersa	2025/26
FMD: Terminale feedlot wetgewende raamwerk	Departement van Landbou	Beleidsvoorstel	2025
FMD: Indiening van konsep nasionale siektebestuursplan	Departement van Landbou	Beleidsvoorstel	2025/26
FMD: Kommentaar op Artikel 10	Departement van Landbou	Formele regulatoriese indiening	2025/26
FMD: Indiening van alternatiewe artikel 10	Departement van Landbou	Beleidsvoorstel	2025/26
Plaas-biosekuriteitstoegangsprotokolle	Departement van Indiensneming en Arbeid / Departement van Landbou	Nakomingsriglyne	2025
Afvalregulasies wat landbou, kompostering ensovoorts raak.	Departement van Bosbou, Visserye en die Omgewing	Formele wetgewende voorlegging	2026
Padonderhoud en verwante eskalasie	KwaZulu-Natal Departement van Vervoer	Provinsiale lobbywerk	2025 & 2026
Franklin/Frankolin grondinvalvoorspraak	Munisipaliteit / Departement van Menslike Nedersettings	Plaaslike regeringsbetrokkenheid	2024-2026
Departement van Water en Sanitasie belanghebbende betrokkenheid, Muden, prysbepaling, lopende individuele kwessies	DWS	Regeringsbetrokkenheid	2025 & 2026
Kwanalu waterstrategie	Interne Kwanalu	Strategiese beleidsontwikkeling	2026

Onderwerp	Instelling	Tipe	Year
Zwartberg-grondskikkingskwessie	Transnet	Ondersteuning van assosiasie	2025/26
Algemene AgriSA Standpunddokumente	AgriSA & Kwanalu	Interne lobby-analise	2026
Buitelandse Arbeid	Departement van Indiensneming en Arbeid / Departement van Binnelandse Sake	Nasionale lobbywerk	2025 & 2026 aan die gang
Sand Minig	Departement van Minerale en Energie, Watersanitasie,	Nasionale lobbywerk	2025 & 2026 aan die gang
Pongola Eskom-kwessies	Eskom & Nersa	Nasionale lobbywerk	2025 & 2026 aan die gang
Plaastoegangsprotokol	Regering, Belanghebbendes	Hoofsake rakende toegang en ander	2025 & 2026 aan die gang
Plaasbewonersdienste	Departement van Grondhervorming, Munisipaliteite en ander	Beleidsbetrokkenheid	2025 & 2026 aan die gang
Provinsiale Ramp Managent	Departement van Operasionele Bestuur en ander	Lobbywerk	2025 & 2026 aan die gang
Nasionale Landelike Veiligheidsstrategie-oorsig	SAPD	Advokaat	2025/26

Kwanalu

sekuriteitslessenaar

Deur Freddie van Tonder

Die FMD-bewegingsbeperkings het beduidende operasionele druk op die landbougemeenskap geplaas.

Voor die plaaslike regeringsverkiesings van November 2026 staar die breër gemeenskap, en veral die KZN-boerderygemeenskap, verskeie uitdagings in die gesig, naamlik landelike sekuriteit, elektrisiteit, waterinfrastruktuur en swak of geen dienslewering nie.

Verkiesingsperiodes kan spanning veroorsaak, wat tot sekuriteitsrisiko's kan lei, insluitend vrees vir onrus, betogings en padblokkades, wat lei tot die sluiting van gewasse en voedselvoorsieningsroetes. Dit bly 'n primêre bekommernis vir die landbousektor.

Veiligheid en sekuriteit bly 'n bekommernis vir boere en landelike gemeenskappe regoor ons provinsie. Kwanalu Sekuriteitsafdeling werk nou saam met alle relevante belanghebbendes, monitor risikofaktore, deel inligting, en skakel met belanghebbendes om moontlike oplossings te vind. Ondersteuning van gekoördineerde reaksies om boere en plaasbewoners te beskerm en te dien. Deur gestruktureerde betrokkenheid en ondersteuning op die grond verseker die lessenaar dat lede nie alleen hierdie uitdagings in die gesig staar nie.

Landelike veiligheid bly bedreig aangesien kriminele sindikate kwesbare gemeenskappe teiken met min of geen sekuriteitsinfrastruktuur nie. Die diefstal van vee, gewasse en infrastruktuur bly 'n finansiële las vir kommersiële sowel as gemeenskaplike boere.

Die langdurige bek- en klouseersiekte (FMD) het veilings, voorsieningsketting en marktoegang regoor die provinsie ontwig.

Boereverenigingsvergaderings is bygewoon, en tydens hierdie vergaderings is bekommernisse, uitdagings en persoonlike plaassekuriteitsake aangespreek. Riglyne, wetgewing en menings wat deur die relevante dokumentasie ondersteun is, is met verenigings en individuele lede gedeel. Verenigings- en gemeenskaps-WhatsApp-groepe word daaglik gemonitor om enige risiko's en operasionele planne wat nodig mag wees, te identifiseer. Verhoogde klem op koördinerings, skakeling en fasilitering namens lede met die Suid-Afrikaanse Polisie en relevante belanghebbendes was 'n sleutelrol in die aanspreek van veiligheids- en sekuriteitskwessies.

Kwanalu Sekuriteitslessenaar werk nou saam met die Suid-Afrikaanse Polisie en belanghebbendes om risiko's te monitor, inligting te deel en gekoördineerde reaksies te ondersteun wat lewens, lewensbestaan en landboubedrywigheede beskerm. Kwanalu namens lede en boerdery-gemeenskappe is dit die enigste verteenwoordigende liggaam in die provinsie wat lede verteenwoordig by Nasionale, Provinsiale en, waar nodig, stasie landelike veiligheidsprioriteits-komiteevergaderings.

Om sekuriteitskwessies, potensiële bedreigings en risikofaktore aan te spreek om werkbare oplossings te vind.

Lede word aangeraai om aktief betrokke te wees by hul plaaslike sekuriteitsstrukture. Bly ingelig en skakel deur Kwanalu. Die Kwanalu Sekuriteitslessenaar is daartoe verbind om 'n professionele diens aan ons lede te lewer.

“

Sterk netwerke en georganiseerde landbou bly sleutel tot die verbetering van landelike veiligheid.

Kwanalu se grond en ekonomie lessenaar

Deur John Flanagan

Die afgelope jaar is gekenmerk deur 'n voortgesette uitbreiding in beide die omvang en strategiese impak van die Grond- en Ekonomielessenaar. Terwyl daar op operasionele uitdagings van lede gereageer word, is daar toenemende klem gelê op die ontwikkeling van praktiese beleidsoplossings, die beïnvloeding van wetgewing, en die versterking van verhoudings met die regering en die industrie. Sleutelfokusareas het waterbestuur, mond- en klouseersiekte, grondhervorming en eiendomsregte, beleidsbetrokkenheid en landelike infrastruktuur ingesluit.

Waterprobleme

Waterbestuur het een van die hoogste prioriteitswerkstrome gedurende die jaar gebly. Beduidende moeite is aangewend om die struktuur en regverdiging van voorgestelde rouwaterpryse uit te daag, deursigtigheid rondom openbare en private besteding te verbeter, en om met die Departement van Water en Sanitasie en die Pongola-uMzimkhulu Opvangsbestuursagentskap te skakel. Waterwetgewing en -bestuur hou steeds beduidende langtermynrisiko's vir landboumededingendheid in, wat voortdurende betrokkenheid en tegniese toesig noodsaaklik maak.

Bek- en Klouseer Siekte

Bek- en klouseersiekte het een van die belangrikste operasionele en beleidsprioriteite van die jaar geword. Die lessenaar het uitgebreide plaaslike betrokkenheid ondersteun tussen landbougroepe, veeartsenydienste, kommoditeits-organisasies en die regering deur die Umzinyathi Gesamentlike Operasionele Komitee. Saam hiermee is bydraes gemaak tot praktiese beleidsvoorstelle rakende inenting, bewegingsbeheer, terminale voerplasztelsels en marktoegang.

“ **Die lessenaar het toenemend probeer om nie net op kwessies wat lede raak te reageer nie, maar ook om die langtermyn beleidsomgewing waarin landbou funksioneer, te beïnvloed.**

Die klem het toenemend verskuif van die reaksie op uitbrake na die vestiging van praktiese langtermynstelsels wat siektebeheer kan ondersteun terwyl landbouproduksie en marktoegang beskerm word.

Grondhervorming en Eiendomsregte

Grondhervorming, eiendomsregte en landelike verblyfregsekerheid het dwarsdeur die jaar belangrike areas van betrokkenheid gebly. Werk het gefokus op die implementering van die Grondhofwet, arbeidshuur, restitusie, onteiening en onwettige besetting, tesame met betrokkenheid by voorgestelde wetgewende wysigings wat eiendomsregte raak. Deur al hierdie betrokkenhede was die klem op die ontwikkeling van praktiese oplossings wat grondwetlike doelwitte balanseer met veilige eiendomsregte, volhoubare landbouproduksie en beleggingssekerheid.

Beleid en Wetgewende Voorspraak

Die beleidsomgewing wat landbou raak, brei steeds vinnig uit. Gedurende die jaar het die lessenaar bygedra tot voorleggings en betrokkenhede oor 'n wye reeks wetgewing en beleid wat landbou raak, insluitend landbougrondgebruik, waterwetgewing, arbeid, eiendomsregte en munisipale bestuur. Toenemende klem is geplaas op die lewering van bewysgebaseerde voorleggings wat nie net bekommernisse identifiseer nie, maar ook praktiese alternatiewe voorstel wat in staat is om beleidsuitkomst vir beide landbou en regering te verbeter.

'n Deurlopende fokus is om die moontlikhede van regshulp te versterk in gevalle waar beleidsuitkomste nie voldoende bydraes van georganiseerde landbou in ag geneem het nie.

Infrastruktuur

Betrokkenheid by Eskom, die Departement van Vervoer en ander openbare entiteite het deur die jaar voortgeduur. Elektrisiteits-betroubaarheid, landelike padinfrastruktuur en dienslewering bly beduidende beperkings op landbouproduktiwiteit. Voortdurende betrokkenheid het gelei tot voortgesette prioritisering van sleutel-landbou-elektrisiteits-netwerke en versterkte verhoudings met Eskom, terwyl die paaie steeds 'n gebied bly waar beperkte vordering behaal is ten spyte van voortdurende voorspraak.

Infrastruktuurmislukking verteenwoordig toenemend een van die grootste risiko's vir landbou-mededingendheid en landelike ekonomiese ontwikkeling.

Die Grond- en Ekonomie-lessenaar ontwikkel steeds verder as om op individuele kwessies te reageer en ontwikkel praktiese, bewysgebaseerde oplossings wat beleid, wetgewing en regeringsbesluit-neming kan beïnvloed. Alhoewel baie van die uitdagings wat landbou in die gesig staar, spruit uit afnemende staatskapasiteit, het die afgelope jaar getoon dat georganiseerde landbou steeds uitkomste kan beïnvloed deur geloofwaardige tegniese betrokkenheid, konstruktiewe verhoudings en strategiese voorspraak. Deur op hierdie fundamente voort te bou, sal Kwanalu se vermoë om die belange van sy lede te beskerm en te bevorder, verder versterk word.

Kwanalu se ontwikkelingslessenaar

Deur Sandy La Marque

Kwanalu se landelike ontwikkelings-aktiwiteite ontwikkel steeds 'n impak op landelike kommersiële boere.

Die verskeie programme het sedert 2020 7607 landelike agripreneurs gehelp om hul drome te verwesenlik deur óf te begin, op te skaal óf ondernemings te verken wat meer geskik is vir hul biotipes.

In baie gevalle is die program bekwaam ondersteun deur diens-verskaffers en vennote, wat almal wil hê die informele landbousektor moet erken word as 'n florerende bydraer tot die sektor.

Daarbenewens het 750 landbou-gegradueerdes werk op plase gevind, baie as junior plaas-bestuurders. Veeboere was goed voorbereid vir die biosekuriteits-uitdaging en het ondersteuning ontvang om die belangrikheid van dompeltenkverenigings en volhoubare veldbestuur vir weiding te verstaan.

Befonders, beide plaaslik en internasionaal, het naby R25 miljoen in hierdie programme belê, wat die landelike ekonomie en landelike veiligheid en sekuriteit bevorder.

Deur hierdie programme het Kwanalu byna 200 000 bestaansmiddele beïnvloed en die landelike ekonomie met R1 miljard versterk.

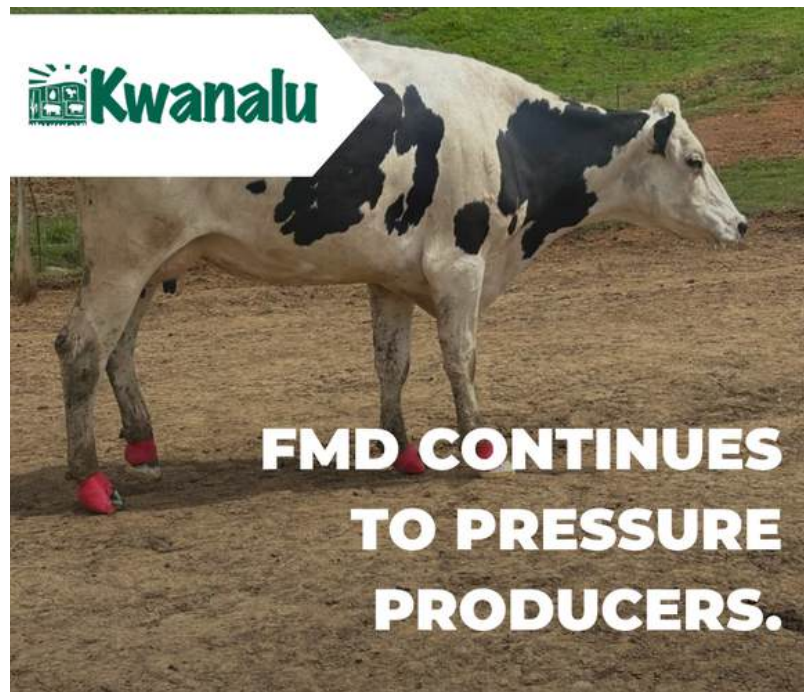
Kwanalu se openbare betrekkinge (PR) lessenaar

Deur Cindy Kidger

Die Kwanalu PR-lessenaar het gefokus gebly op een doelwit: om te verseker dat die kollektiewe stem van georganiseerde landbou gehoor word waar dit die belangrikste is. Met voortdurende beleidsonsekerheid wat beduidende druk op produsente plaas, het kommunikasie 'n kritieke voorspraakinstrument geword. Deur tradisionele media, digitale platforms en direkte ledekommunikasie het die lessenaar gewerk om die belange van KwaZulu-Natal-boere te beskerm terwyl dit die openbare begrip van die belangrike rol wat landbou in Suid-Afrika se ekonomie en voedselveiligheid speel, versterk het.

'n Belangrike fokus gedurende die jaar was Kwanalu se voorspraak rondom Bek- en Klouseersiekte (FMD) en die groeiende agteruitgang van landelike padinfrastruktuur. Gedurende die FMD-het die PR-lessenaar gewerk om te verseker dat lede se bekommernisse voorop bly in openbare en beleidsbesprekings. Gereelde mediaverklarings is uitgereik as reaksie op sleutelontwikkelings, regeringsbesluite en verdragings, en het konsekwent gepleit vir

praktiese, wetenskap-gebaseerde intervensies, billike toegang tot entstowwe, groter deursigtigheid en betekenisvolle ondersteuning vir veeprodusente. Dit is ondersteun deur 'n toegewyde digitale kommunikasieveldtog wat daarop gemik was om die impak van die aan boere, landelike lewensbestaan en voedselveiligheid te verduidelik, terwyl die aksies versterk is wat nodig is om siektebeheer te versterk. Die veldtog duur steeds aan terwyl Kwanalu voortgaan om vir langtermynoplossings te pleit.

Without equitable vaccine access, outbreaks continue.

Disease control must protect the entire livestock sector to succeed.

Die PR-lessenaar het ook 'n toegewyde veldtog oor landelike paaie van stapel gestuur om bewustheid te bring oor die impak wat agteruitgaande infrastruktuur op landbouproduktiwiteit, voedsel-veiligheid en landelike ekonomieë het. Deur gevallestudies uit geraakte landbougebiede te gebruik, demonstreer die veldtog hoe mislukte paaie vervoerkoste verhoog, voorsieningskettings ontwrig, voertuie beskadig, en bykomende druk plaas op landbou-besighede en die gemeen-skappe wat daarvan afhanklik is. Deur geteikende mediabetrokkenheid met volgehoue digitale voorspraak te kombineer, poog die veldtog om groter openbare bewustheid te bou terwyl Kwanalu se oproep vir dringende, aanspreeklike ingryping versterk word.

Hierdie inisiatief sal voortgaan om uit te brei soos bykomende gebiede gedokumenteerd word en lede bewyse van regoor die provinsie bydra.

Die lessenaar het ook voortgegaan om die positiewe impak van georganiseerde landbou uit te lig deur die werk van Kwanalu se spesialis-lessenaars, ledesuksesse en die vordering van die Nedbank-ondersteunde Women and Youth in Rural Entrepreneurship (WYRE)-program uit te lig, en te demonstreer hoe praktiese boerontwikkeling bydra tot sterker landelike gemeenskappe en langtermyn landbouvolhoubaarheid.

Met die oog op die toekoms sal die PR-lessenaar voortgaan om Kwanalu se voorspraak te versterk namate die land die munisipale verkiesingsperiode betree, en verseker dat landbou goed verteenwoordig bly te midde van verhoogde politieke aktiwiteit. Groter klem sal geplaas word op die blootlegging van die impak van agteruitgaande landelike infrastruktuur, die voorbereiding van lede op die moontlike gevolge van 'n dreigende Super El Niño, en die versterking van die direkte verband tussen veerkragtige boerdery, voedselveiligheid en Suid-Afrika se ekonomiese stabiliteit.

In 'n tyd wanneer landbou nog nooit so noodsaaklik was nie, sal Kwanalu aanhou om te verseker dat boere se stemme geloofwaardig, sigbaar en invloedryk bly.

Die volgende Sosiale Media-statistieke is aangeteken vir die datums 1 Julie 2025 – 30 Junie 2026:

Facebook:

Totale bereik: 1,9 miljoen

Totale volgelinge: 51 825

Instagram:

Totale bereik: 331 638

Totale volgelinge: 5333

X:

Totale volgelinge: 2 491

LinkedIn:

Totale bereik: 41 245

Totale volgelinge: 1 316

WhatsApp:

Aantal onmiddellike boodskappe wat gestuur is: 115

Tradisionele media en bereik bereik:

Koerant-/tydskrifartikels: 1 218 297 (sirkulasie)

Aanlyn artikels: 249 280 569 (unieke blaaiers)

Televisie: 79 306 (kykersgetalle)

Radio: 6 280 000 (luisteraars)

Direkte waarde (moes Kwanalu vir hierdie ruimte betaal het): R4 525 718

PR-waarde (persepsies, gevolgtrekkings, die "PR"-voordeel): R11 834 532

Kwanalu

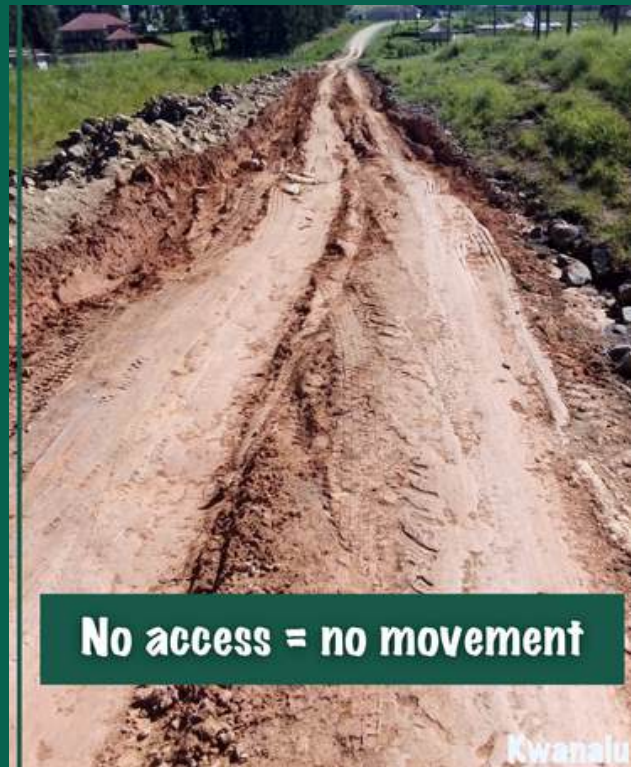
**FMD CONTINUES
TO PRESSURE
PRODUCERS.**

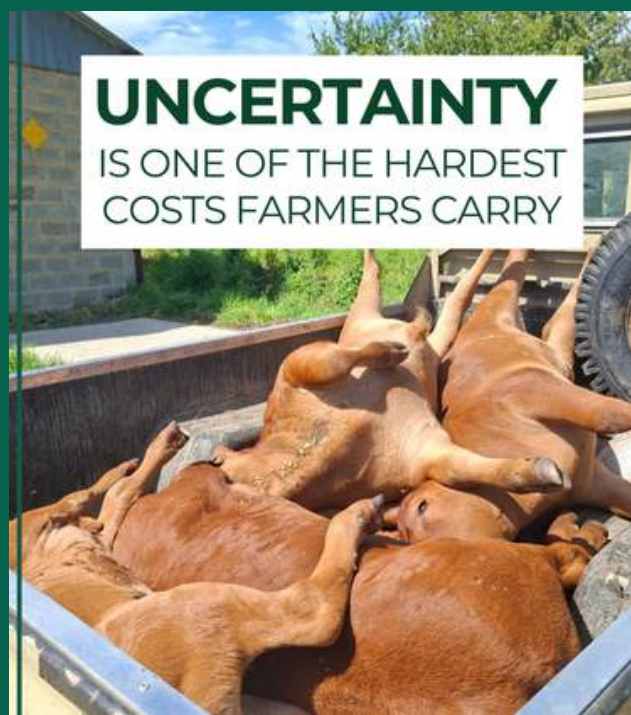
Without equitable vaccine access, outbreaks continue.

Disease control must **protect** the entire livestock sector to **succeed**.

No access = no movement

UNCERTAINTY
IS ONE OF THE HARDEST
COSTS FARMERS CARRY

Kwanalu se vroue en jeug in landelike entrepreneurskap (WYRE)

Deur Dr Kathy Hurly

Die Kwanalu Vroue en Jeug Landelike Entrepreneurskap (WYRE) program is gestig na die Julie 2021-onluste met die uitdruklike doel om sosiale samehorigheid in landelike gebiede deur entrepreneurskap te bou en sodoende veiligheid en sekuriteit in die landelike gebiede van KZN te bevorder. Die program is nou in sy vierde jaar, en byna 1 500 vroue en jongmense het sedert November 2021 deur hierdie leierskap-/entrepreneurskap-program gegaan.

Die program pas by die breër visie van Kwanalu om landelike gemeenskappe te ondersteun. Die program bly deur eksterne partye befonds en betaal vir die dienste wat deur Kwanalu aan die program gelewer word. Die vermoë van 'n NPO soos Kwanalu om buite sy kommersiële boermandaat te lewer, kan slegs gedryf word deur instemming van die lede deur gehefde bydraes of deur fondse in te samel uit die privaat- of regeringssektor.

Wyre word steeds deur die privaatsektor befonds en ontvang geen befondsing van die lede nie.

Vir die tydperk onder hersiening is die program befonds deur Nedbank Group Limited. Dit was gemik op die opskaal van die landbou-ondernemings van 50 jong deelnemers wat belowend was in vorige Wyre-programme, en waar 'n gemeenskap ondersteuning versoek het vir 'n groep potensiële jeug-entrepreneurs.

Alle potensiële deelnemers en hul webwerwe is besoek, en seleksie is gebaseer op verskeie kriteria, waarvan die belangrikste ligging, toegang tot hulpbronne, en die vermoë om mark-skakels in die geval van die kommersiële groep te demonstreer, die belangrikste was. Hierdie inligting is gebruik om die deelnemers in drie groepe te kategoriseer: startups, klein kommersieel en kommersieel. Alle kommersiële deelnemers het hulp ontvang met hul ondernemings-begrotings en befondsing, terwyl die opstartondernemings deur landbou- en besigheids-ontwikkelingsopleiding ondersteun is. Ondernemings het groente, beeste, skape en bokke, en hoenders (eiers en braaikuikens) ingesluit. Kwanalu het voortgegaan om die verskaffers te ondersteun wat 'n uitstekende diens aan deelnemers in die vorige projek gelewer het.

Die Kwanalu Wyre-span het voldoende vaardighede en kennis ontwikkel om landbou-ondersteuning en besigheids-opleiding aan alle deelnemers te bied. Die meeste van hul tyd is op die grond saam met deelnemers deurgebring.

Hierdie projek het Kwanalu in staat gestel om sy entrepreneurs-ontwikkelingsmodel op te skaal om voort te gaan om by te dra tot huis-houdelike voedselveiligheid, jeug-bemagtiging, en die skepping van werkseleenthede in landelike gebiede deur landbou as katalisator te gebruik.

"Kwanalu-opleiding het my gehelp om my ingesteldheid te identifiseer en hoe om seker te maak dat dit op besigheidssukses gemik is."

"Prys- en koste-modules het my gehelp om my produkte korrek te prys en my inkomste te verbeter."

"Entrepreneurs kan dikwels nie die plaas verlaat nie, en daarom is die besoeke deur Kwanalu uiters nuttig om duur foute te voorkom."

(Kommentaar van die kommersiële boere tydens die Mei 2026 onafhanklike monitering-, evaluering- en leersessie.)

KZN Toyota Kwanalu Jong

Boer van die Jaar

Deur Sandy La Marque

Die Toyota / Kwanalu Jong van die Jaar-kompetisie is oop vir boere onder die ouderdom van 40, manlik of vroulik, wat volle lede van hul provinsie se landbou-unies is.

Deelnemers word geëvalueer op alle aspekte van hul boerderybedrywighede, insluitend hul bestuursfilosofieë, innoverende praktyke en langtermynvisie vir hul plase.

Die suiwelboer van Creighton, Dale Hutton, is bekroon met die gesogte 2025 KZN Toyota Kwanalu Jong van die Jaar. Hutton se kontemporêre, presiese benadering en verantwoordelike hulpbrongebruik het beoordelaars van Kwanalu beïndruk.

Dale het daarna KwaZulu-Natal verteenwoordig by die Toyota SA/Agri SA Nasionale Jong van die Jaar-kompetisie, waar hy teen die land se top jong boere meegeding het vir een van Suid-Afrika se mees gesogte landbou-titels.

Hierdie kompetisie openbaar steeds die merkwaardige talent en visie van KZN se jong boere, wat nie net innovasie omarm nie, maar ook 'n onwrikbare toewyding aan landbou in Suid-Afrika toon.

Hul vermoë om aan te pas en in die toekoms van boerdery te belê, is beide inspirerend en noodsaaklik vir die groei van ons sektor.

'n Vooruitdenkende met 'n passie vir volhoubaarheid en optimalisering, het Dale uitgestaan vir sy moderne, data-gedrewe benadering tot boerdery. In die hart van sy Kiwi-Kruis-ras suiwel-onderneming is 'n vooruit-strewende, satellietgebaseerde weidingbestuurstelsel wat intydse insigte bied in plantstres, weiding-doeltreffendheid en watertoewysing. Sy toewyding aan verantwoordelike hulpbrongebruik strek ook tot sonkrag-aangedrewe energiestelsels en digitale vogsondes, wat saam die plaas se afhanklikheid van diesel verminder, energie-doeltreffendheid verseker, en geteikende, koste-effektiewe besproeiing moontlik maak.

“

Ek het na 18 lande gereis en het nog nooit 'n plek gevind waar ek liever sou werk en woon as in Suid-Afrika nie.

Alle afvalwater van die suiwel word hergebruik vir gebruik in droëlandmielies en kikuyu-weivelde, wat sy doel beklemtoon om 'n operasie te skep wat grondgesondheid aktief verbeter en hulp-bronne bewaar.

Ten spyte van die voortdurende uitdagings wat die landbousektor in die gesig staar, bly Dale vas verbind tot die toekoms van landbou in die land. Nadat hy vier jaar lank in die buiteland gewerk en gewoon het, het hy gekies om terug te keer huis toe na sy familieplaas, waar hy en sy vrou, Roxy, nou hul drie kinders grootmaak.

Dale se toewyding aan die bedryf strek ver buite die plaashek. As 'n vaste gelowige in die krag van georganiseerde landbou, het Dale vyf jaar lank op die Ingwe Boerevereniging se Komitee gedien, insluitend twee jaar as Voorsitter en twee jaar as Visevoorsitter, en 'n aktiewe rol gespeel in die ondersteuning en verteenwoordiging van sy gemeenskap in die Creighton-vallei.

Benewens die verskaffing van melk aan die plaaslike Creighton Valley Cheesery, besit en bestuur hy en sy vrou ook 'n klein-batch ambagsroomysbesigheid, die FatCow Creamery, wat die melk van hul trop gebruik.

Jong boere soos Dale beliggaam die veerkragtigheid, innovasie en leierskap wat Suid-Afrikaanse landbou nodig het om sy toekoms te verseker. Sy vermoë om tegnologie te omhels terwyl hy stewig in sy gemeenskap gewortel bly, is wat hom onderskei. Baie geluk!

SA Rietwerkers

Deur Thomas Funke

'n Jaar van op- en afdraandes" is hoe mens die 2025/26-seisoen kan beskryf. Goeie reënval, aanvaarbare meulprestasie, 'n onveranderde Gesondheidsbevorderingsheffing (HPL), en 'n redelik goeie verkoops-skatting het almal op 'n normale jaar gewys. Dit moet egter onthou word dat Tongaat Hulett steeds in Besigheids-redding was, maar gereelde opdaterings van die Besigheidsreddingspraktisyns het belanghebbendes verseker dat 'n redding steeds moontlik en inderdaad onafwendbaar was. Omdat dit as 'n relatief normale jaar begin het, het dit vinnig duidelik geword dat dit nie so sou eindig nie.

Die lae wêreldprys en sterk wisselkoers het vinnig invoere 'n meer lewensvatbare alternatief vir plaaslik vervaardigde van suiker gemaak. Hierdie situasie is nie uniek aan ons mark nie, en ons mede-produsente van ander dele van die wêreld, soos Australië, Europa en die VK, het soortgelyke probleme en druk gerapporteer. Met die wêreldprys wat tot sewejaar-laagtepunte daal, hoofsaaklik gedryf deur ooraanbod op die wêreldmark, het dit groot druk op produsente wêreldwyd geplaas.

Die lae wêreldprys het beteken dat invoerders suiker kon invoer, die invoerreg kon betaal, en steeds hul produk onder die Suid-Afrikaanse markprys vir suiker kon verkoop. Dit was uiters kommerwekkend, en die suikerbedryf, wat reeds in Oktober 2024 aansoek gedoen het vir 'n verhoging van die heffing, het sy kommunikasie oor die saak aan die Internasionale Handels- en Administrasiekommissie (ITAC) verhoog. In Julie 2025 is die bedryf ingelig dat die Drankvereniging van Suid-Afrika (BEVSA) 'n alternatiewe voorstel vir 'n afwaartse aanpassing van die heffing ingedien het. Na 'n lang konsultasieproses het ITAC uiteindelik tot die gevolgtrekking gekom

dat dit nie in staat sou wees om albei aansoeke te hanteer nie, en as die suiker- en drankbedrywe nie tot 'n kom-promie kon kom nie, sou dit geen ander keuse hê as om albei aansoeke te weier en 'n proses van eie ondersoek te begin nie. Ten tyde van die skryf van hierdie verslag is daardie proses steeds aan die gang, en die suikerbedryf is ingelig dat dit sy proses sal afsluit en beoog om sy bevindings in Julie 2026 bekend te stel. Ons wag vol afwagting hiervoor en bid vir 'n positiewe uitkoms.

Die tweede grootste ontwikkeling van 2025/26 was die aankondiging dat die Besigheidsreddingspraktisyns (BRP's) van Tongaat Hulett Beperk (THB) by die Durban Hooggeregshof aansoek gedoen het vir voorlopige likwidasie. Die aan-soek het skokgolwe deur die hele land gestuur. Dit het ondenkbaar gelyk dat 'n maatskappy wat al 136 jaar aktief is, uit die bestaan sou verdwyn. Die aansoek het verder onlogies gelyk aangesien die gereelde opdaterings sedert 2023 belanghebbendes verseker het dat die maatskappy inderdaad gered kan word. So, wat het verander? Kortom, die ver-stryking van die verkoopsooreen-koms, die onredelike eise van die Vision-

konsortium, en die swak toestand van die ekonomie het almal bygedra tot hierdie besluit wat deur die THB BPR's geneem is. Die Raad van Direkteure van SA Rietwerkers het vinnig opgetree om saam met die Industriële Ontwikkelingskorporasie (IDK) teen die aansoek te staan, aan-gesien die sluiting van die maatskappy verwoestende gevolge sou hê vir die produsente wat suikerriet aan die THB-meulens lewer. Ten tyde van skryf was die hofdatum vasgestel op 16 April, en die SA Rietwerkers THB taakspan het onverpoos gewerk om 'n alternatiewe oplossing te vind om die maatskappy en die situasie te red. Ons bly hoopvol dat 'n oplossing gevind sal word.

SA Rietkwekers gaan voort om alle produsente in die bedryf te dien en op te staan vir hulle. Die hele span het onvermoeid gewerk om 'n wêreldklas-diens aan al ons produsente te bied. Die Suid-Afrikaanse suikerbedryf gaan deur uiters onstuimige tye, en die THB -krisis verteenwoordig een van die ergste krisisse wat die bedryf onlangs in die gesig gestaar het. Die vooruitsig dat 'n meulmaatskappy, wat die enigste inkomstebron vir sowat 17 000 produsente verteen-woordig, kan sluit, is diep kommer-wekkend, en dit is in tye soos hierdie dat geloof en 'n pro-aktiewe benadering tot 'n oplossing geïmplementeer moet word. Ons hoop en vertrou steeds dat ons pogings tot 'n positiewe uitkoms vir alle vers-kaffers sal lei. Soos ons ons 99ste bestaansjaar afsluit, sien ons uit na 'n nuwe toekoms wat hoop en voorspoed vir die hele bedryf sal bring.

Bosbou Suid-Afrika

Deur Ronald Heath

Die Bosbousektor het in 2025 'n sterk operasionele prestasie gelever ten spyte van uitdagende marktoestande. Totale getransmitteerde houtvolumes het jaar-op-jaar met 4,1% toegeneem tot 14,27 miljoen ton, die hoogste vlak in ses jaar. Groei is hoofsaaklik aangedryf deur verbeterde logistieke betroubaarheid, minder energie-ontwrigtings en beter sektor-koördinerings. Die sterker Rand het egter verminderde insetkoste beteken, en depressiewe internasionale markte het winsgewendheid beïnvloed.

Verskeie sleutel strategiese doelwitte is in 2025 bereik. Hierdie sluit in die finalisering van die nuwe diesel-terugbetalingstelsel teen 100%, in plaas van die vorige 80% terugbetaling, en met verskeie byvoegings vir Bosbou, wat gesamentlik R200 miljoen per jaar vir die sektor sal bespaar. 'n Baanbrekende blokvrystelling is aan FSA toegestaan deur die Mededingingskommissie, wat FSA, ons lede en Transnet Freight Rail in staat stel om kommersiële inligting te deel om spoordiens en doeltreffendheid te verbeter.

Die sektor was ook bevoorreg om verbeterde diens en verbintenisse van Transnet te verseker.

FSA was verder instrumenteel in die verkryging van 'n baie vereenvoudigde en haalbare nakomingsraamwerk vir EU-ontbossingsregulasie, wat sal verseker dat marktoegang veilig bly wanneer EUDR geïmplementeer word.

Bosbouverwante misdaad bly een van die belangrikste operasionele en ekonomiese risiko's vir die Sektor. Voorvalle soos houtdiefstal, plantasiebrandstigting, onwettige mynbou, toerustingdiefstal en onwettige jag lei nie net tot direkte finansiële verliese nie, maar bedreig ook die veiligheid van werkers en ondermyn beleggers se vertroue. Gedurende die verslagtydperk het FSA sy betrokkenheid by die SAPD en SANDF en verwante owerhede versterk om koördinering te versterk en afdwingingsuitkomst te verbeter.

FSA het die Bosbou-gegradueerde-indiensnemingsprogram (F-GEP) van stapel gestuur deur 'n toekenning van R20,1 miljoen van die FP&M SETA. Die program wat daarop gemik is om die indiensneembaarheid van bosbou-gegradueerdes te verbeter, het 183 aansoeke ontvang, waarvan 141 aanstelbaar is, 112 gekontrakteer is, en 104 by gashere geplaas is. Dit is ook positief om te noem dat agt kandidate reeds voltyds in diens gestel is.

Graan SA

Deur Nico Vermaak

Algemene inligting

Grain SA is 'n nie-winsgewende organisasie wat deur graan-produsente gelei word om kommoditeitsspesifieke strategiese ondersteuning en dienste aan Suid-Afrikaanse graan- en oliesaad-produsente en hul lede te bied om volhoubaarheid in die graan- en oliesaadproduksiebedryf te verseker. Grain SA wy 'n aansienlike deel van sy tyd aan die bevordering van winsgewendheid in die graan-bedryf sowel as die verbetering van markdeursigtigheid. Dit word gedoen deur deurlopende monitering en verslagdoening oor insetkoste in lyn met internasionale tendense; die verwydering en evaluering van invoertariewe op insette en graan; koördinerende van internasionale en plaaslike navorsing vir die verbetering van graanproduksie; en die versameling en verspreiding van markinligting sodat produsente beter bemarkingsbesluite kan neem.

Grain SA Ekonomiese en Lidmaatskapdienste

Grain SA ondersteun die behoeftes van graan- en oliesaadprodusente landwyd deur die konstante monitering van beide plaaslike en internasionale markte.

Deur effektiewe kommunikasie en voorspraak tree Grain SA namens sy lede op in die beleids- en regulatoriese omgewing. Grain SA se afdeling fokus op drie afdelings, naamlik Insette, Produksie en Markte.

Insetafdeling

Volhoubare produksie bly 'n belangrike aspek vir Grain SA, en produsente kan nie volhoubaar in 'n onmededingende insetmarkomgewing nie.

Die kernverantwoordelikhede van die inset-ekonomiespan is om insetpryse, beskikbaarheid en gehalte van insette te monitor, lidgeskille te hanteer, en 'n regverdige en mededingende insetmarkomgewing te verseker. Dit word gedoen deur verskeie projekte en ondernemings, insluitend:

- Die kunsmis- en kalkkwaliteitsmoniteringsprojek word jaarliks in samewerking met FERTASA en die Departement van Landbou uitgevoer.
- Ontwikkeling van diesel-afslag outomatiseringstelsels, in samewerking met SARS.
- Dieselgehalte-monitering.
- Insetprysmonitering (saad, brandstof, kunsmis, kalk en ander insette) om te verseker dat internasionale prystendense deurgaans na die plaaslike mark en om markmanipulasie te voorkom.

Aktuele kwessies wat ons tans in die gesig staar:

- EPR / SACTA - PBR Act & SANSOR Werkswinkel;
- Nuwe klem op biobrandstowwe wat alternatiewe markte kan skep
- Agrochemikalieë – druk op baie agrochemiese gereedskap vir graan- en oliesaadprodusente
- Alternatiewe vir HHP's
- DFFE - neem deel aan die Global Framework on Chemicals om HHP's teen 2035 uit te faseer en verseker dat daar ekonomies lewensvatbare alternatiewe is
- Terbufos - wat volg nadat Terbufos verbied is
- Glifosaat - mediadruk
- Diesel-terugbetalingsgeskille
- Brandstof- en kunsmispryse en -aanbod op die rug van die konflik in die Midde-Ooste

Die huidige insetkoste-omgewing bied een van die belangrikste winsgewendheidsuitdagings wat graanprodusente in die gesig staar. By die 2026 Grain SA Kongres is beklemtoon dat kunsmis steeds tussen 35% en 50% van die totale produksiekoste uitmaak, terwyl brandstof nog 12% tot 18% uitmaak. Hierdie koste-las word na 'n swakker kommoditeitsprysomgewing gedra, wat ernstige druk op produsent-marges plaas.

Grain SA hou steeds internasionale kunsmismaatstawwe noukeurig dop en werk saam met FERTASA, individuele kunsmismaatskappye en relevante regeringsdepartemente om te verseker dat wêreldwye prys-verligting sonder onnodige vertraging of marge-onttrekking deur tussengangers aan plaaslike produsente deurgedra word.

Grain SA werk direk met betrokke verskaffers en reguleerders om geïdentifiseerde tekortkominge reg te stel en, waar nodig, ondersteun produsente in die nastreef van remedies vir gewasbeskadiging of opbrengsverliese wat toegeskryf kan word aan onderstandaard insette. Vergaderings is gehou met die sambreelliggame SANSOR, FERTASA, CROPLIFE en SAAMA om gesamentlike bekommernisse te bespreek en die finansiële posisie van produsente te kommunikeer. Individuele insetmaatskappye is ook betrek waar dit relevant was.

Produksieafdeling

Die produksieekonomie-span is verantwoordelik vir die monitoring en kommunikasie van die nuutste produksiemetodes, tegnologieë en markdinamika aan **Grain** SA-lede en die breër landbougemeenskap. Hierdie span stel produksiebegrotings op vir elke verteenwoordigde kommoditeit oor die verskillende produksiestreke, wat as riglyne en maatstawwe dien vir produsente en rolspelers in die bedryf.

Die produksie-ekonomie-span monitor ook produsentelewerings en produksietendense deur die seisoen, wat waardevolle insig bied in huidige vraag- en vraagdinamika.

Tydige produksiemonitoringsverslae en kommunikasie verseker dat die breër landboumark toegang het tot belangrike besluitnemingsinligting. Dit beskerm lede ook teen spekulasie en markgerugte deur hulle ingelig te hou met feitlik korrekte data.

Tipiese produksieverwante verslae wat deur **Grain** SA gepubliseer is, sluit in:

- Weeklikse produsentleweringsverslag
- Tweeweeklikse gewastoestandverslag tydens produksieseisoene
- Kwartaallikse graan-ekonomiese barometerverslag
- Maandelikse brandstofprysvoorspelling

Grain SA sal die plantvordering en gewastoestande deur die seisoen noukeurig monitor om tydige opdaterings aan lede te verskaf.

Aktuele kwessies wat ons tans in die gesig staar:

- NBT's - Nuwe teeltegnieke word tans as GMO's in SA beskou
- Nuwe koringvariëteite, insluitend witkoring
- Winsgewendheid – graan- en oliesaadproduksie winsgewendheid onder druk – hoë insetkoste; lae internasionale graanpryse; Hoë voorrade plaaslik en internasionaal

Markafdeling

Die markekonomie-span se fokusarea is die handelsomgewing.

Markekonome poog om die handelsomgewing mededingend te hou en om marktoegang vir alle graanprodusente te bevorder.

Markekonome verskaf belangrike en tydige inligting aan lede, bedryfs-belanghebbendes en beleidsmakers. In die afgelope jaar was Grain SA aan die voorpunt van besluite oor alternatiewe differensiële metodes, die koringtarief verwysingsprys, en die koringtarief se outomatiese implementeringstelsel, asook in die hantering van graangraderingsgeskille. Grain SA lobby ook voortdurend vir gratis en gelyke toegang tot belangrike markinligting wat handelsbesluite beïnvloed, insluitend invoerpariteitspryse en invoer- en uitvoersyfers.

Om gelyke en deursigtige markinligting te bevorder, publiseer Grain SA die volgende gereelde markverslae:

- Daaglikse oggendverslag oor die graanmark
- Daaglikse OFM graanmark-radio-uitsending
- Maandelikse internasionale en plaaslike markverslae
- Maandelikse aanbod- en vraagramings en scenario-voorspellings

Aktuele kwessies wat ons tans in die gesig staar:

- Mielieuitvoere
- Koringinvoertariewe
- Alternatiewe differensiaal- en sojaboonkontrakgroottes
- Toegang tot tydige invoer- en uitvoerdata vir oliesaad

Grain SA sal voortgaan om die regering en handelsliggame te betrek oor mark-toegang, tariefraamwerke en uitvoergeleenthede, insluitend die voortdurende pogings om Suid-Afrika se sojaboonuitvoerprotokol met China te ontwikkel, om te verseker dat produsente ten volle aan beide plaaslike en internasionale markte kan deelneem.

KZN Melkprodusente-organisasie

Deur Sandra Berning

Die Melkprodusente-organisasie (MPO) in KwaZulu-Natal het voort-gegaan om 'n belangrike leierskap- en ondersteuningsrol binne die suiwel-bedryf te speel gedurende 'n besonder uitdagende jaar.

MPO-lidmaatskap het voortgegaan om positiewe groei te toon tussen Maart 2025 en Mei 2026, wat sterker produsente-belyning met die MPO se groeiende rol in bedryfsbesluitneming weerspieël, sowel as die organisasie se aktiewe betrokkenheid by die uitrol van bek-en-klouse (FMD) entstowwe. Lidmaatskapsyfers sal opgedateer word sodra finale syfers bevestig is.

'n Belangrike ontwikkeling gedurende die jaar was die gesamentlike statutêre heffingsaansoek tussen die MPO en die Suid-Afrikaanse Melkverwerkers-organisasie (SAMPRO). Voorheen ingedien deur SAMPRO sonder insette van die MPO, is dit 'n groot same-werkende heffings-aansoek tussen produsent- en verwerker-organisasies. Die statutêre heffing, wat op melk en suiwel-produkte gehef word, sal kritieke nywerheidsprojekte finansier. Die nuwe aansoek dek die tydperk van 1 Julie 2026 tot 31 Desember 2030 en sluit direkte MPO-deelname in bedryfsinligting, verbruikersopvoeding, vaardigheids-ontwikkeling binne die primêre suiwelsektor, navorsing en

ontwikkeling, dieregesondheid en welsyn, navorsing en transformasie in.

Die voortdurende FMD-het 'n sleutel-fokusarea gebly. Tussen Oktober 2025 en Maart 2026 het meer as 70 suiwel-plase in KwaZulu-Natal positief getoets vir FMD, met die hoogste konsentrasie in die Mooirivier- en Kokstad-gebiede. In vennootskap met die staatsveterinêre dienste en sewe private veearts-enykundige praktyke — EG Veeart, Underberg Veeart, Two Rivers Veeart, Howick Veeart, Mooi River Veeart, Estcourt Veeart en Endumeni Veeart — het die MPO 'n uitgebreide inentingsveldtog gekoördineer.

Tussen Februarie en April 2026 is ongeveer 360 000 Biogenesis- en Dollvet-entstowwe toegedien, wat verseker het dat alle diere op suiwelplase in KwaZulu-Natal ingeënt is. MPO het nog 290 000 Dollvet en Biogenesis van National ontvang. 230 000 is aan KZN toegewys, aangesien daar verskeie nuwe FMD-uitbrake in KZN was. Underberg moet steeds hul booster laat doen, asook beesdiere op suiwelplase. Ons verwag dat dit voor die einde van Junie gedoen sal wees.

Die MPO is steeds diep dankbaar vir die vennootskappe en samewerkende pogings wat kuddegesondheid beskerm en die bedryfsstabiliteit versterk het.

Twee verkoelde voertuie wat deur Orange Grove en FNB geskenk is, word gebruik om entstowwe van Allerton na die privaat veeartseny-praktyke te vervoer. RPO en Allerton het ook van ons voertuie gebruik gemaak om entstowwe te vervoer.

Die MPO het Allerton gehelp om hul yskaste te herstel met 'n donasie van FNB aan die MPO ter waarde van R100 000. Al die yskaste is nou in werking. Ons het ook R100 000 aan Kwanalu geskenk aan die FMD-permitkantoor by Allerton. Ons streekbestuurder, Debbie Last, het 'n uitstekende werk gedoen om al die data wat die staat benodig, te bekom voordat hulle die uitrol van entstowwe toelaat. Debbie het ook die RPO gehelp om inligting in te samel wat nodig was vir die bekendstelling van die beesvleis-FMD-entstof. Ons is baie dankbaar vir haar uitstekende diens.

Ons Groot Kuddes-konferensie in Ballito was 'n groot sukses, en sprekers van regoor die wêreld het baie interessante en relevante onderwerpe behandel. Bakkies Botha, wat die gasspreker by die gala-ete was, is baie goed ontvang en het almal met 'n glimlag gelaat.

Ten spyte van voortdurende druk wat die landbousektor in die gesig staar, toon die suiwelbedryf steeds veerkragtigheid, innovasie en toewyding aan voedselsekuriteit, landelike indiensneming en volhoubare melkproduksie in KwaZulu-Natal.

KZN Pluimvee Instituut

Deur Mary-Ann Burton

KwaZulu-Natal Pluimvee-instituut (KZNPI) bly daartoe verbind om vaardighede binne die pluimvee-sektor te ontwikkel en te versterk deur deurlopende opleiding en vaardigheidsontwikkeling vir beide opkomende en gevestigde pluimveeboere.

Gedurende die jaar het altesaam 172 afgevaardigdes ons opleiding-skursusse oor 12 kursusse bygewoon. Afgevaardigdes het uit beide die korporatiewe en private sektore gekom. Hierdie kursusse het waardevolle tegniese kennis en praktiese vaardighede verskaf wat daarop gemik was om kennis en boerderypraktyke te verbeter.

Ons verbintenis tot onderwys en vaardigheidsontwikkeling strek ook tot die jonger generasie, wat loopbane in landbou oorweeg. Gedurende die tydperk het 72 studente van tersiêre instellings ons opleidingsplaas besoek, waar hulle waardevolle praktiese blootstelling aan pluimveeproduksie en plaasbestuur opgedoen het. Daarbenewens het 54 leerders van Graad 10 tot 12 aan opvoedkundige plaasbesoeke deelgeneem, wat hulle die geleentheid gegee het om meer oor die pluimveebedryf en die loopbaan-

geleenthede wat dit bied, te leer. Sulke inisiatiewe speel 'n belangrike rol in die bou van die toekoms van die pluimveebedryf.

KZNPI betuig sy opregte waardering aan alle maatskappye en organisasies wat ons deur borgskappe en donasies ondersteun het. Hierdie bydraes stel ons in staat om voort te gaan met die lewering van kwaliteit opleiding. 'n Spesiale woord van waardering is ook te danke aan die baie individue wat vrygewig hul tyd, kennis en kundigheid gegee het om KZNPI deur die jaar te help en te adviseer.

Natal en EG Wolprodusentevereniging

Deur Dr A. Shephard

Die NWGA vier vanjaar sy eeufees. Die organisasie is in 1926 gestig en is al 100 jaar die stem van wolboere. Ons het 'n suksesvolle kongres in die Oos-Kaap gehad om hierdie wonderlike prestasie te erken.

Daar was baie op- en afdraandes op die pad, maar wolboere gaan steeds sterk voort, en tans produseer Suid-Afrika die mees gesertifiseerde wol in die wêreld. Die Sustainable Cape Wool Standard (SCWS) word 'n gesogte kommoditeit, en nuwe spelers soos Icebreaker betree die Suid-Afrikaanse mark.

Hierdie sertifisering is ook in ons opkomende en kleinskaalse boere uitgerol, wat beteken hulle kan nou in internasionale markte meeding.

Uitvoere het voortgegaan ondanks die mond-en-klouseer-. Uitvoerprotokolle, wat ingestel is ná die laaste Rift Valley-koorsuitbraak, was voldoende om ons uitvoervernote te oortuig dat ons wol veilig is vir uitvoer.

Cape Wools en die NWGA was suksesvol om 'n koolstoflewensiklus-analise te voltooi, wat bewys dat wol ten volle bioafbreekbaar, volhoubaar vervaardig word, en in 'n sirkelstelsel is.

Die wolwaardeketting volg 'n duidelike 7-stadium lewensiklus, en gekombineer met regeneratiewe boerderypraktyke lei wolproduksie tot 'n netto koolstofsink.

In KZN help die NWGA die regering met die ontwikkeling van opkomende wolboere, veral in die Umzinkhulu-distrik. Die projek is vertraag weens die FMD-, maar behoort later vanjaar weer op koers te wees. Ons het laat verlede jaar sommige van die skure besoek en gehelp, asook hul jaarlikse skou bygewoon.

Ons projek in die Oos-Kaap was 'n suksesverhaal met opkomende boere wat verlede jaar meer as R300 miljoen gebank het. Hopelik sal ons KZN-boere dit kan naboots.

Dankie aan al ons vervaardigers. Jy het deurgekom deur 'n baie moeilike jaar en, soos altyd, jou veerkragtigheid en vasberadenheid bewys. Mag die prysverhoging voortduur, en die volgende seisoen beter as ooit wees.

SKZN Piesangvereniging

Deur Blaine Peckham

Die 2025/26-seisoen was 'n relatief uitdagende een vir lede van die Southern KwaZulu Banana Association (SKZN), met verwoestende winde wat in Junie 2025 ervaar is, wat veroorsaak het dat die meeste lede van die ergste skade ooit aangeteken het. As gevolg van ernstige oorstromings in Mosambiek is laer volumes piesangs gedurende hul piekproduksieperiode uitgevoer. Beduidende nuwe aanplantings in Eswatini het egter gelei tot verhoogde uitvoere na die Nasionale Varsproduktemarkte, wat pryse onder druk geplaas het.

Banana Bunchy Top Virus (BBTV) het nou so ver suid as Marina Beach en noordwaarts na Umgababa versprei. BBTV het aanplantings ernstig beïnvloed waar intensiewe verkenning en die vernietiging van besmette plante nie konsekwent toegepas is nie. SKZN wil graag van hierdie geleentheid gebruik maak om die Nasionale Departement van Landbou te bedank vir sy voortgesette hulp en ondersteuning in die bekamping van die verspreiding van BBTV.

'n Totale reënval van 996 mm is tussen Julie 2025 en Junie 2026 aangeteken, wat ver onder die

langtermyn gemiddelde is. Die eerste helfte van 2026 was besonder droog, met baie damme wat kritiek lae vlakke bereik het.

Ons wil ook van hierdie geleentheid gebruik maak om Kwanalu te bedank vir sy volgehoue toewyding aan die verteenwoordiging en bevordering van die belange van ons lede.

KZN Rooivleisprodusenteorganisasie

Deur Angus Williamson

Oor die afgelope 12 maande het bek-en-kloseer siekte (FMD) 'n ernstige impak op die **rooivleis-ekonomie in KwaZulu-Natal (KZN)** gehad, met gevolg wat strek van plaaswingsgewendheid tot uitvoere, verwerking, indiensneming en verbruikerspryse. KZN is steeds die provinsie wat die ergste deur die geraak is.

Verminderde beesbeweging en ontwrigte bemarking

Bewegingsbeheer was een van die grootste ekonomiese impakte.

- Plase onder kwarantyn kon nie beeste vrylik na veilings, voerplase of slaghuise vervoer nie.
- Baie veeveilings is gekanselleer of onder streng veekundige beheer bedryf.
- Boere moes diere langer as beplan behou, wat voer- en bestuurskoste verhoog het terwyl kontantvloei verminder is.

Vir kommersiële beesvleisprodusente het dit produksiesiklusse vertraag en omset verminder. Vir gemeenskaplike en opkomende boere in KZN, wat dikwels op periodieke veeverkope staatmaak vir huishoudelike inkomste, was die effek besonder ernstig.

Verlies van uitvoergeleenthede

Miskien het die grootste ekonomiese verlies uit uitvoerbeperkings gekom. Na bevestiging van FMD in Suid-Afrika het verskeie handelsvennote—insluitend China—invoere van Suid-Afrikaanse gesplete hoefdiere en verwante produkte beperk. Suid-Afrika se beesvleisuitvoere het **in 2025 met ongeveer 26%** afgeneem, ten spyte van sterk internasionale aanvraag.

Alhoewel KZN slegs 'n gedeelte van sy beesvleis direk uitvoer, is die provinsie in die nasionale mark geïntegreer.

Verminderde uitvoere het beteken:

- groter binnelandse ooraanbod van sommige produkte;
- afwaartse druk op produsentpryse in geraakte streke; en
- laer wingsgewendheid regdeur die waardeketting.

Hoër produksiekoste

Boere het beduidende verhogings in bedryfskoste ervaar deur:

- verbeterde biosekuriteitsmaatreëls;
- veeartsenykundige inspeksies en toetse;
- kwarantyn-nakoming;
- bykomende voer terwyl beeste nie bemark kan word nie; en
- vervoeronderbrekings.

Baie produsente het ook koste aangegaan wat verband hou met inentingsprogramme en strenger siektetoesig.

Druk op slaghuise en verwerkers

Die siekte het die deurset by vleisverwerkers ontwig. Slaghuise het die volgende in die gesig gestaar:

- onbestendige beesvoorraad;
- addisionele sertifiseringsvereistes;
- verhoogde sanitasiekoste; en
- verminderde verwerkingsdoeltreffendheid.

Sommige verwerkers het onder kapasiteit gewerk omdat beeste uit beperkte gebiede nie die normale bemarkingskanale kon betree nie.

Effekte op landelike indiensneming

Die beesvleisbedryf ondersteun indiensneming oor:

- plase,
- voerplase,
- vervoer,
- veilings,
- veeartsenykundige dienste,
- slaghuise, en
- kleinhandel.

Wanneer beeste nie deur die voorsieningsketting beweeg nie, neem seisoenale en informele werksgeleenthede af. Nywerheidsorganisasies het gewaarsku dat langdurige uitbrake landelike lewensbestaan bedreig, veral in provinsies soos KwaZulu-Natal waar veeboerdery ekonomies belangrik is.

Verbruikersimpakte

Verbruikers het gemengde prys-effekte gesien. Aanvanklik:

- bewegingsbeperkings het plaaslike ooraanbod in sommige gebiede veroorsaak, wat plaashekpryse laat daal het.

Later:

- hoër produksiekoste,
- verminderde voerplasdoeltreffendheid, en
- voorsieningskettingontwrigtings

het bygedra tot stygende kleinhandelbeespryse. Ontleders het vroeg in 2026 gewaarsku dat beesvleispryse sou aanhou styg namate die op voerplase en produksie plaasgevind het.

Geskatte ekonomiese impak

Al is daar nog nie 'n gepubliseerde syfer spesifiek vir KwaZulu-Natal alleen nie, dui nasionale ramings daarop dat so:

- Suid-Afrika se veesektor is ongeveer **R80 miljard** werd, en
- die ekonomiese impak van FMD strek ver buite besmette plase deur uitvoerverliese, kwarantynkoste, verminderde produksie en markontwrigting.

Bedryfsontleders beskryf nou die kumulatiewe verliese aan die bees- en suiwelsektore as **miljarde rand** nasionaal.

Implikasies vir KwaZulu-Natal

Vir KZN spesifiek het die afgelope 12 maande gelei tot:

Gebied	Ekonomiese effek
Beesboere	Laer inkomste, hoër voer- en nakomingskoste
Opkomende en gemeenskaplike boere	Verminderde veeverkope en kontantvloei
Veilings	Laer handelsvolumes en kansellasies
Voerplase	Stadiger omset en hoër bedryfskoste
Slaghuisse	Laer deurset en hoër nakomingskoste
Uitvoerders	Verlies van oorsese markte
Landelike ekonomie	Verminderde indiensneming en besigheidsaktiwiteit

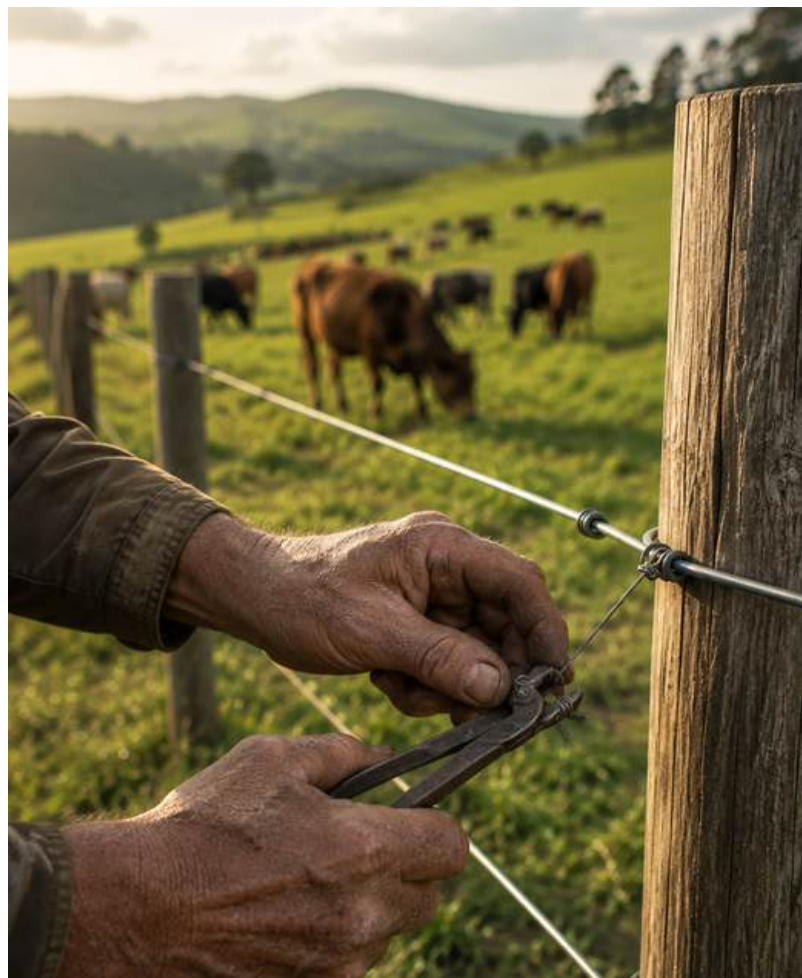

Vooruitsig

Die vooruitsig hang grootliks af van suksesvolle siektebeheer. Onlangse beleidsveranderinge wat groter privaatsektordeelname in die invoer en administrasie van FMD-entstowwe moontlik maak, is bedoel om inenting te versnel en die duur van uitbrake te verminder, wat help om binnelandse vertroue te herstel en uitvoermarkte te herwin.

Algeheel was FMD een van die belangrikste skokke vir KwaZulu-Natal se rooivleis-ekonomie in onlangse jare, wat elke stadium van die beeswaardeketting beïnvloed het —van beesboere tot verbruikers—en aansienlike koste op beide kommersiële en opkomende veeboere opgelê het.

KZN RPO bly met rolspelers oor die spektrum skakel om te verseker dat ons vervaardigers steeds die entstof ontvang, maak nie saak hoe frustrerend dit mag wees nie. 'n Positiewe is dat die speen- en algemene rooivleisprys die afgelope paar maande verbeter het. Bulverkope is in volle gang, en die meeste het aangename resultate behaal. Inligtingsdae en aandeliediefstalforums is goed ondersteun, en ons bulletinplatform deel relevante inligting op 'n weeklikse basis. Moet asseblief nie huiwer om Freddie van Tonder te kontak oor veediefstal of Garth Saville oor entstof en algemene sake nie. Laastens, dankie aan al ons vervaardigers wat veerkragtigheid, vasberadenheid en geduld in hierdie beproewende tye getoon het.

Kwanalu

Jou stem oor landelike
en landbousake in
KwaZulu-Natal